

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
VLADA

PRIJEDLOG

**ODLUKA
O ZAŠTITI I POBOLJŠANJU KVALITETA ZRAKA U KANTONU SARAJEVO**

Predlagač:
Vlada Kantona Sarajevo

Pripremilo:
Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša

Sarajevo, novembar 2012.godine

Na osnovu člana 13.c. i 18.tačka b. Ustava Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 1/96, 2/96, 3796, 6/97, 4/00, 4/01 i 28/04) i čl.1. stav 3, člana 27. stav 4. i člana 30, stav 1. Zakona o zaštiti zraka („Službene novine Federacije BiH“, broj 33/03 i 4/10), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici od _____, donijela je

- PRIJEDLOG -

**ODLUKU
O ZAŠTITI I POBOLJŠANJU KVALITETA ZRAKA U KANTONU SARAJEVO**

POGLAVLJE I - OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet Odluke)

Ovom odlukom uređuje se upravljanje kvalitetom zraka na području Kantona Sarajevo (u daljem tekstu Kanton) koje podrazumijeva: uključivanje nadležnih organa uprave i upravnih organizacija Kantona, Grada i općina, te drugih pravnih lica u sistem upravljanja kvalitetom zraka, utvrđivanje planskih, upravno-administrativnih i tehničko-tehnoloških mjera, praćenje i prognoziranje kvaliteta zraka, ocjenu ugroženosti zdravlja građana i ekosistema, informisanje i edukaciju u svrhu poboljšanja kvaliteta zraka, ograničenje i nadzor nad emisijama, uključivanje parametara od kojih zavisi kvalitet zraka u toku procedure izdavanja dozvola za izgradnju objekata koji mogu uticati na kvalitet zraka, nadzor i sankcionisanje.

Član 2.
(Ciljevi upravljanja kvalitetom zraka)

(1) Ova Odluka ima za cilj zaštitu zdravlja stanovništva, biljnog i životinjskog svijeta, voda i zemljišta, kulturnih i materijalnih vrijednosti, te postizanje stalnog poboljšanja kvaliteta zraka kroz upravljanje kvalitetom zraka u Kantonu.

(2) Sastavni dio osiguranja kvaliteta zraka je komunikacija sa javnošću putem davanja informacija o emisijama i kvalitetu zraka, te omogućavanja građanima i drugim zainteresiranim stranama da mogu uticati na donošenje planova i odluka od kojih zavisi kvalitet zraka.

POGLAVLJE II – OGRANIČENJE I NADZOR NAD EMISIJAMA

Član 3.
(Ograničenje i nadzor)

Ograničenje i nadzor nad emisijama podrazumijeva provođenje aktivnosti kojima se sprječava prekoračenje graničnih vrijednosti emisije zagađujućih materija u zrak utvrđenih federalnim propisima.

Član 4.
(Prikupljanje podataka i evidencija pravnih lica)

- (1) U svrhu poduzimanja aktivnosti iz člana 3. ove odluke vrši se prikupljanje podataka i vodi evidencija o operatorima koji svojom djelatnošću utiču na kvalitet zraka.
- (2) Prikupljanje podataka i evidenciju o operatorima obezbjeđuje i vodi Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo (u daljem tekstu Ministarstvo), uz tehničku podršku Zavoda za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo.
- (3) Podaci koji se prikupljaju su naziv i identifikacioni broj preduzeća, koordinate lokacije postrojenja, šifra privredne djelatnosti, godišnji kapacitet proizvodnje, potrošnja energije i ostali podaci, a obezbjeđuju se podnošenjem izvještaja od strane operatora, te saradnjom sa Federalnim ministarstvom okoliša i turizma i drugim nadležnim organima i institucijama.

Član 5.
(Podaci o tehnologiji)

Podaci o tehnološkim postrojenjima sadrže:

- a) naziv i identifikacioni broj postrojenja,
- b) šifru privredne djelatnosti,
- c) godišnji kapacitet proizvodnje po proizvodu,
- d) proizvodnju za tekuću godinu,
- e) broj radnih sati za tekuću godinu, kao i
- f) druge podatke vezane za predmetnu tehnologiju.

Član 6.
(Podaci o načinu grijanja i proizvodnji energije)

Podaci o načinu grijanja i proizvodnji energije za tehnološke potrebe pravnog lica su:

- a) podaci o proizvođaču i tipu postrojenja za sagorijevanje;
- b) toplotna snaga postrojenja za sagorijevanje i godina proizvodnje;
- c) koordinate izvora emisije;
- d) visina dimnjaka;
- e) prečnik dimnjaka/ispusta dimnih gasova na vrhu ispusta;
- f) prosječni radni kapacitet u protekloj godini po mjesecima;
- g) instalisana snaga unutar objekata;
- h) snaga potrebna za obavljanje potreba za grijanjem i/ili tehnološkim potrebama;
- i) vrsta i količina energenta koja se koristila u protekloj godini;
- j) dokaz o usklađenosti kvaliteta tečnih goriva u skladu sa važećim propisom;
- k) dokaz o kvalitetu čvrstog goriva u skladu sa ovom odlukom itd.

Član 7.

Podaci iz čl. 4, 5. i 6. ove odluke prikupljaju se na način kako je predviđeno Pravilnikom o registrima postrojenja i zagađivanjima FBiH i ovom odlukom.

Član 8.
(Karakteristike tečnih goriva)

- (1) Teška ulja kod kojih sadržaj sumpora prelazi 1,00 % mase ne mogu biti korišćena kao gorivo za pogone sa sagorijevanjem.

(2) Dokaz o usklađenosti kvaliteta goriva sa važećim propisima o kvalitetu tečnih naftnih goriva, operatori dostavljaju Ministarstvu radi unosa u Registar emisija.

Član 9.

(Upotreba čvrstih goriva, prodaja i upotreba uglja)

(1) Nije dozvoljena prodaja i upotreba uglja, koji ima sadržaj sumpora iznad 20 g/kg (grama po kilogramu) ekvivalentnog uglja.

(2) Čvrsta goriva koja se koriste za produkciju toplotne energije, prilikom skladištenja moraju biti zaštićena od atmosferskih uticaja.

(3) Dokaz o zadovoljenju uslova iz stava (1) ovog člana, treba biti izdat od strane akreditovane laboratorije za analizu uglja.

Član 10.

(Karakteristike postrojenja za sagorijevanje)

(1) Postrojenja za sagorijevanje mogu koristiti samo one vrste goriva za koja su projektovana.

(2) Nije dozvoljena ugradnja i upotreba postrojenja za sagorijevanje čija normalna eksploracija neće zadovoljiti granične vrijednosti emisije.

(3) Postrojenja za sagorijevanje moraju imati odvod dimnih gasova u skladu sa važećim Pravilnikom o tehničkim svojstvima za dimnjake u građevinama FBiH.

Član 11.

(Evidencija godišnje potrošnje goriva)

Podaci o potrošnji goriva pravnih i fizičkih lica se prikupljaju od obveznika provjere emisije u zrak i od Ministarstva privrede Kantona Sarajevo pribavljenih za potrebe godišnjeg energetskog bilansa Kantona.

POGLAVLJE III – PROVJERA I PRORAČUN EMISIJA

Član 12.

(Koeficijent emisije)

(1) U svrhu proračuna emisija, a na osnovu prikupljenih podataka, Ministarstvo utvrđuje koeficijent emisije iz uređaja i postrojenja za sagorijevanje i tehničkih postrojenja.

(2) Koeficijenti emisije se utvrđuju u skladu sa međunarodno prihvaćenim metodama i smjernicama Evropske unije, a u skladu sa tehničkim normativima.

(3) Koeficijenti emisije se utvrđuju u zavisnosti od zagađujuće materije i tipa uređaja za sagorijevanje ili tehničkog postrojenja.

Član 13.

(Monitoring emisije iz stacionarnih izvora i motornih vozila)

(1) U cilju sprječavanja korištenja postrojenja, uređaja i vozila sa povećanim emisijama do kojih može doći neodgovarajućim nabavkama ili izgradnjom, odnosno, u toku eksploracije zbog nedovoljnog održavanja, uvodi se sistem monitoringa emisija.

(2) Monitoring emisije u smislu ove odluke odnosi se na:

a) stacionarne izvore i to:

- 1) postrojenja za sagorijevanje snage preko 50 kW, izuzev kućnih izvora emisije i
 - 2) industrijska postrojenja koja imaju tu obavezu po važećem Pravilniku o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak, odnosno, prema zahtjevima iz okolinske dozvole, i
- b) motorna vozila.

Član 14.

(Sadržaj monitoringa emisije)

Monitoringom emisije se obezbjeđuju podloge za izradu Registra emisija, a sadrže:

a) registraciju izvora zagađivanja i to:

- 1) stacionarnih izvora i
 - 2) motornih vozila, te
- b) provjeru emisije iz izvora mjerjenjem.

Član 15.

(Ovlaštenje za mjerjenje emisije)

(1) Mjerjenje emisije iz stacionarnih izvora vrši se u skladu sa važećim federalnim pravilnikom o monitoringu emisije zagađujućih materija.

(2) Mjerjenje emisija iz motornih vozila se vrši na saobraćajnicama i tehničkom pregledu vozila u skladu za posebnim propisima iz oblasti bezbjednosti saobraćaja.

(3) Izuzetno, ovlaštenja za mjerjenje emisije iz postrojenja za sagorijevanje, do sticanja uslova propisanih pravilnikom iz stava (1) ovog člana, daje Ministarstvo pravnim licima (laboratorijama), koja se prijave na Javni poziv i za koje se utvrdi da posjeduju odgovarajuću opremu i raspolazu stručnim kadrom sposobljenim za obavljanje ovih poslova.

(4) Ovlaštenje iz stava (3) ovog člana Ministarstvo će dati na osnovu izvještaja posebno formirane stručne komisije za provjeru sposobnosti ispunjavanja uslova prijavljenih subjekata.

(5) Ovlaštenje se izdaje na dvije godine i može se povući prije isteka roka za koji je izdato prema procjeni Ministarstva.

(6) Provjeri ne podliježu pravna lica koja su akreditirana za mjerjenja emisija u skladu sa federalnim pravilnikom o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak.

(7) Pregled i mjerjenje emisije CO i NOx iz postrojenja za sagorijevanje mogu obavljati i ovlašteni dimnjačari na kućnim izvorima sagorijevanja čija je termalna snaga manja od 250 kW, po ovlaštenju Ministarstva.

Član 16.

(Ocjena zadovoljenja graničnih vrijednosti emisije)

(1) Ovlaštena lica iz člana 15. ove odluke prilikom mjerjenja emisije u zrak kontrolisu zadovoljenje graničnih vrijednosti na osnovu važećih pravilnika FBiH.

(2) Ovlaštena lica treba da budu sposobljena da u dogовору са operatorom, predlože optimalne mjere sa razumnim rokovima za smanjenje emisija u zrak, koje bi se provjeravale nakon implementacije istih. Odgovornost za (ne)poduzimanje predloženih mjera snosi operator, a za njihovu efikasnost ovlašteno lice.

Član 17.

(Ocenjivanje godišnjih emisija iz ostalih izvora emisije)

(1) Ocjenjivanje godišnjih emisija iz ostalih izvora emisije se vrši na osnovu podataka emisija nastalih od strane operatora, kao i emisija iz domaćinstava i saobraćaja.

(2) Ocjenjivanje godišnjih emisija iz domaćinstava vrši se na osnovu statističkih podataka, anketiranja građana, popisa stanovništva, rasprostranjenosti i/ili dostupnosti određenih energetika, nadzora nad zadovoljavanjem uslova u vezi ispuštanja zagađujućih materija koju vrši ovlaštena dimnjačarska organizacija.

(3) Ocjenjivanje godišnjih emisija iz saobraćaja se računaju na osnovu:

- a) podataka o količini i vrsti prodanih goriva u godini dana na benzinskim stanicama u Kantonu,
- b) podataka o vrsti, starosti i broju registrovanih vozila u Kantonu,
- c) podataka o prosječnom godišnjem dnevnom saobraćaju na saobraćajnicama u Kantonu,
- d) podataka o strukturi vozila na saobraćajnicama u Kantonu itd.

Član 18.

(Klasifikacija i prostorna raspodjela izvora)

(1) Ministarstvo vrši klasifikaciju izvora emisija:

- a) prema načinu nastanka (npr. u svrhu grijanja ili u svrhu tehnoloških potreba),
- b) prema načinu emitovanja (kontrolisani izvori - emisija kroz dimnjak i nekontrolisana emisija - fugitivna emisija),
- c) prema vremenu emitovanja (sezonska, vansezonska, dnevna i sl.),
- d) prema vrsti izvora (tačkasti, linijski i površinski).

(2) Emisije se raspoređuju i prikazuju prema mjestu nastanka.

POGLAVLJE IV – VOĐENJE REGISTRA

Član 19.

(Registar emisija u zrak i bilans)

(1) Ministarstvo u funkciji zaštite i poboljšanja kvaliteta zraka izrađuje i vodi Registar emisija u zrak za područje Kantona, a u svrhu:

- a) izvještavanja nadležnog Federalnog ministarstva,
- b) planiranja, provedbe i kontrole politike i programa zaštite okoliša,
- c) prostornog planiranja,
- d) izgradnje informacijskog sistema,
- e) prenosa znanja i informacija zainteresiranim stranama i javnosti.

(2) U skladu sa Zakonom o zaštiti zraka („Službene novine FBiH“ br.33/03 i 04/10) Kanton, u aprilu svake godine, objavljuje izvještaj o emisijama zagađujućih materija u zrak (uključujući emisije iz prirodnih izvora) za pretpričanu godinu za teritorij Kantona.

(3) Registar emisija se priprema najmanje za slijedeće zagađujuće materije zraka: sumpor dioksid, nitro oksid, ugljen dioksid, ugljen monoksid, amonijak, nitro suboksid, metan, nemetanske ugljenvodonike, benzen i čestice promjera manjih od $10 \mu\text{m}$ -PM10.

U Registar emisija se upisuju podaci o izvorima emisija u zrak, njihovim operatorima i zagađujućim materijama, koje izvori ispuštaju u zrak.

(4) Registar emisija u zrak vodi Ministarstvo u saradnji sa Zavodom za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, Zavodom za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, uz tehničku podršku Zavoda za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo. Podaci iz Registra su javni izuzev podataka koji se prikupljaju u skladu sa Pravilnikom o registrima postrojenja i zagađivanjima FBiH.

Član 20.
(Monitoring kvaliteta zraka)

- (1) Kantonalna mreža monitoringa kvaliteta zraka predstavlja sistem uzorkovanja, mjerena, tumačenja i korištenja rezultata mjerena i predstavlja sastavni dio mreže monitoringa kvaliteta zraka Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Bosne i Hercegovine.
- (2) Monitoring kvaliteta zraka na području Kantona se vrši na način propisan Federalnim pravilnikom o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka.
- (3) Za potrebe Kantona, monitoring kvaliteta zraka vrši Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo.

Član 21.
(Korištenje podataka o kvalitetu zraka)

- (1) Podaci sa stanica u realnom vremenu se koriste za sistem upozoravanja i proglašavanja uzbune u uslovima visokih koncentracija (smog).
- (2) Podaci sa svih stanica se po isteku kalendarske godine obrađuju statistički i koriste u studijama i analizama, prostornom i urbanističkom planiranju, obavještavanju građana i ocjenjivanju stanja kvaliteta zraka u Kantonu.
- (3) Građani se obavještavaju o stanju kvaliteta zraka, trendovima i odstupanjem od projektovanih vrijednosti za pojedine dijelove Kantona.

Član 22.
(Mreža stanica)

- (1) Mrežu stanica čine kantonalne stanice, stanice Federalnog meteorološkog zavoda, kao i stanice naučnih i stručnih institucija na području Kantona za koje postoji interes Kantona da budu u sastavu mreže.
- (2) Kanton finansira rad kantonalnih stanica, kao i obradu rezultata mjerena svih stanica. Po potrebi finansira i rad nekih stanica naučnih i stručnih institucija.

Član 23.
(Plan interventnih mjera)

- (1) U cilju prevencije situacija izuzetne zagađenosti zraka (smog), Kanton donosi Plan interventnih mjera za slučajeve kada postoji rizik prekoračenja praga upozorenja i praga uzbune, navodeći mjere radi smanjenja rizika od prekoračenja i ograničenje trajanja takvih pojava. Planovima se predviđaju mjere kontrole, ograničenje ili obustava aktivnosti (uključujući motorni promet), koje doprinose prekoračenju pragova upozorenja i uzbune.
- (2) Građani i pravna lica trebaju biti upoznati sa Planom iz stava (1) ovog člana kako bi mogli blagovremeno reagovati u situacijama koje zahtijevaju interventne mjere.

Član 24.
(Uticaj prometa na kvalitet zraka)

Promjena kvaliteta zraka prouzrokovana prometom (motorna vozila sa unutrašnjim sagorijevanjem) ograničava se planskim mjerama:

a) planiranjem saobraćajnica i prometa;

- b) osiguranjem uslova da se promet odvija u režimu sa najmanjim zagadivanjem (bez čestih kočenja, zaustavljanja i ubrzavanja);
- c) ograničavanjem saobraćaja u toku godine i toku dana na određenim saobraćajnicama;
- d) stimulisanjem ugradnje i korištenjem prirodnog gasa u motornim vozilima;
- e) stimulisanjem korištenja javnog prevoza;
- f) stimulisanjem bolje popunjenošti (iskorištenosti) privatnih vozila;
- g) sprječavanjem nepropisnog parkiranja vozila.

Član 25.
(Ocenjivanje kvaliteta zraka)

(1) Kvalitet zraka na području Kantona se određuje kombinovano - mjerjenjima i metodama procjene na osnovu standardiziranih matematičkih modela. Na ovaj način se pouzdano može pratiti kvalitet zraka na čitavom području i vršiti prognoziranje kvaliteta zraka za slučaj promjena u emisijama i/ili uslovima rasprostiranja.

(2) Rezultati analize kvaliteta zraka pored neposredne praktične primjene imaju za cilj i primjenu u naučna istraživanja. Naučna istraživanja ogledaju se kroz proučavanja djelovanja zagađenog zraka na razne receptore (ispitivanje stepena izloženosti ljudi, vegetacije, građevinskih materijala i drugo) ili zbog proučavanja ponašanja zagađenja u zraku (burne hemijske reakcije, daljinski transport zagađenja, smanjenje zagađenja iz zraka adsorpcijom i drugo).

Član 26.
(Matematički model disperzije)

(1) Utvrđivanje stanja kvaliteta zraka, uticaja na kvalitet zraka novih izvora emisije, prognoze budućeg stanja kvaliteta zraka u svrhu urbanističkog planiranja vrši se matematičkim modelom disperzije.

(2) Ulagani podaci u matematički model su: Registar emisija, meteorološki parametri, reljef i način korištenja prostora. Izlaz iz atmosferskog modela je karta procjene kvaliteta zraka.

Član 27.
(Kalibriranje matematičkog modela)

Kalibracija (korekcija) rezultata modeliranja stanja kvaliteta zraka matematičkim modelom vrši se na osnovu stvarnih mjerena sa automatskih stanica. Kalibrirani matematički model omogućava simulaciju promjene kvaliteta zraka za slučaj očekivane, predložene ili zahtijevane:

- a) redukcije emisije iz pojedinačnog izvora,
- b) gradnje novog objekta,
- c) gradnje novog naselja,
- d) promjene sistema grijanja itd.

**POGLAVLJE V –KATEGORIZACIJA KVALITETA ZRAKA I PROSTORNO
PLANIRANJE**

Član 28.
(Kategorizacija kvaliteta zraka)

Kvalitet zraka je parametar prostornog - urbanističkog planiranja. Određuje se prostornim i urbanističkim planovima i kategorizacijom područja prema kvalitetu zraka.

Član 29.
(Kategorije kvaliteta zraka)

- (1) Prema nivou zagađenosti zraka na području Kantona, koji se utvrđuje mjerenjem, korištenjem standardizovanih matematičkih modela i drugih metoda procjene u skladu sa općeprihvaćenom praksom u svijetu, razlikuju se tri kategorije kvaliteta zraka:
- a) I Kategorija: čist ili neznatno zagađen zrak - područja u kojima nisu prekoračene granične vrijednosti (GV) niti za jednu zagađujuću supstancu;
 - b) II Kategorija: umjerenog zagađen zrak - područja u kojima su prekoračene granične vrijednosti zagađenosti (GV) za jednu ili više zagađujućih supstanci, a nisu prekoračene tolerantne vrijednosti (TV) ni za jednu zagađujuću supstancu i
 - c) III Kategorija: prekomjerno zagađen zrak - područja u kojima su prekoračene tolerantne vrijednosti za jednu ili više zagađujućih supstanci.
- (2) Ministarstvo će najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ove odluke utvrditi kategorije kvaliteta zraka za cijelo područje Kantona i učiniti ih dostupnim javnosti.

Član 30.
(Ograničavanje zahvata u prostoru)

- (1) U području prve i druge kategorije kvaliteta zraka nadležni organ za poslove prostornog uređenja ne može izdati urbanističku saglasnost, za nove zahvate u prostoru ili rekonstrukciju postojećeg izvora zagađenja zraka ukoliko ti zahvati mogu ugroziti postojeću kategoriju kvaliteta zraka.
- (2) U području treće kategorije kvaliteta zraka nadležni organ za poslove prostornog uređenja ne može izdati urbanističku saglasnost, građevinsku i upotrebnu dozvolu za novi izvor zagađenja zraka, niti za rekonstrukciju postojećeg, ako se tom gradnjom ne osigurava zamjena postojećeg, nezadovoljavajućeg stacionarnog izvora novim, kojim se smanjuje zagađenje zraka.

Član 31.
(Tačkasti izvori)

- (1) Prostornim i urbanističkim planovima obezbijediće se koridori za provjetravanje područja Kantona, te utvrditi područja u kojima se ne mogu graditi novi tačkasti pojedinačni izvori.
- (2) Pod tačkastim izvorom iz stava (1) ovog člana (za uslove u Kantonu) podrazumijeva se izvor koji ima više od 0,5% emisije od ukupne emisije bilo kojeg polutanta u Kantonu za kojeg se radi Registar emisija.

Član 32.
(Planiranje razvoja/novih postrojenja i naselja)

- (1) Jedan od uslova za prihvatljivost gradnje pogona i objekata je njihov očekivani ili ostvareni uticaj na kvalitet zraka.
- (2) Kao i kategorizaciju kvaliteta zraka, tako i planiranje unapređenja postojećih i razvoja novih postrojenja i naselja s aspekta kvaliteta zraka treba integrisati u buduće Registre emisija u zrak. Cilj ove integracije jeste da se rezultati Registra emisija u zrak koriste kao ulaz za urbanističko planiranje.
- (3) Nadležno ministarstvo će izdati okolinsku dozvolu, ukoliko je ocijenjeno, između ostalog, da su zadovoljeni zahtjevi propisani ovom odlukom.

POGLAVLJE VI - UPRAVNO-ADMINISTRATIVNE MJERE

Član 33. (Pribavljanje okolinske dozvole)

Pravna i fizička lica ne mogu dobiti urbanističku saglasnost, odnosno odobrenje za gradnju, izgraditi i pustiti u rad novi pogon i postrojenje ukoliko nisu prethodno dobila okolinsku dozvolu prema posebnim propisima.

Član 34. (Dužnosti obveznika okolinskih dozvola)

Obveznici pribavljanja okolinskih dozvola iz člana 33. ove odluke, pored ispunjenja uslova propisanih Zakonom o zaštiti okoliša FBIH, dužni su da:

- a) predvide najbolje raspoložive tehnike, pri čemu emisija ne smije da prekorači granične vrijednosti emisije date odgovarajućim provedbenim propisom Zakona o zaštiti zraka;
- b) koriste sirovine, goriva i hemikalije koje imaju što niži uticaj na kvalitet zraka, a po svojim karakteristikama zadovoljavaju odredbe ove odluke, odnosno provedbene propise donesene na osnovu Zakona o zaštiti zraka;
- c) predvide odgovarajuće parametre dimnjaka, odnosno, ispusta kojima će se postići takvo razblaženje dimnih gasova, da prizemne koncentracije, koje su rezultat rada ovog postrojenja i svih drugih postrojenja na datom području, ne prekorače granične vrijednosti kvaliteta zraka planirane za dato područje Kantona;
- d) organizuju vođenje pogona i održavanja opreme da je smanjena mogućnost porasta emisije u dužem toku vremena, odnosno, smanjena mogućnost akcidenata koji mogu iznenada da dovedu do prekoračenja emisije.

Član 35. (Izvještavanje o rezultatima emisije)

- (1) Operatori čiji pogoni i postrojenja ispuštaju zagađujuće materije u atmosferu dužni su da vode računa o stalnom smanjivanju svojih emisija.
- (2) Operatori koji su obuhvaćeni važećim pravilnikom o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak, dužni su u rokovima i na način utvrđen tim pravilnikom da organizuju provjeru emisije i da o rezultatima emisije izvještavaju Ministarstvo.

Član 36. (Zaduženo lice)

- (1) Operator kojem su okolinskom dozvolom propisane mjere prevencije i kontrole zagađivanja zraka, dužan je da svojim normativnim aktom zaduži lice za vođenje brige o ograničavanju emisije.
- (2) Operator iz stava (1) ovog člana pismeno izvještava Ministarstvo o zaduženom licu (ime, prezime, adresa, kontakt telefoni).
- (3) Podatke iz stava (2) ovog člana Ministarstvo unosi u Registar emisija.

Član 37.

(Podaci koji se dostavljaju uz zahtjev za urbanističku saglasnost)

(1) Za pogone i postrojenja za koje nije propisana obaveza pribavljanja okolinske dozvole, a posjeduju izvor emisija u zrak, podnositac zahtjeva za dobijanje urbanističke saglasnosti, uz zahtjev dostavlja:

- a) podatke o vrsti i količini osnovnih supstanci koje će se koristiti u radu,
- b) podatke o vrsti i količini supstanci koje će biti emitovane u zrak u toku normalnog rada objekta uključujući rasipajuće emisije,
- c) podatke o vrsti i količini supstanci koje će biti emitovane u zrak iz objekta u slučaju nesreća većih razmjera,
- d) listu preventivnih mjera ili mjera za ublažavanje posljedica koje se koriste za sprečavanje ili ako to nije moguće za smanjivanje emisija,
- e) podatke o vrsti tehnološkog postrojenja.

(2) Organ nadležan za izdavanje urbanističke saglasnosti za pogone i postrojenja iz stava(1) ovog člana, obvezan je u Rješenju o urbanističkoj saglasnosti propisati mjere zaštite kvaliteta zraka.

Član 38.

(Provjera ispunjavanja tehničkih zahtjeva)

Organ nadležan za izdavanje odobrenja za rad pogona i postrojenja za koja nije utvrđeno izdavanje okolinske dozvole, dužan je provjeriti da li su ispunjeni propisani uslovi iz člana 37. ove odluke, kao i tehnički zahtjevi za zaštitu unutrašnjih prostora i susjednih objekata od direktnog djelovanja zagađujućih materija iz pogona.

POGLAVLJE VII - TEHNIČKO-TEHNOLOŠKE MJERE

Član 39.

(Zabранa upotrebe sirovina)

(1) Postrojenja ne smiju da koriste sirovine čijom se upotrebotom značajno zagađuje zrak i ugrožava zdravlje ljudi, da imaju tehnike koje su resursno neefikasne (utrošak sirovina i energije), te da imaju prekomjernu emisiju zagađujućih materija u atmosferu.

(2) Zadovoljenje uslova iz stava (1) ovog člana postiže se kroz projektovanje, nabavku opreme i postrojenja, te kroz pravilno odvijanje tehnoloških procesa i održavanje opreme, a provjerava kroz izdavanje urbanističke saglasnosti, građevinske i upotrebne dozvole, kao i periodične provjere emisije prema propisanim rokovima.

Član 40.

(Projekti koji se ne mogu odobriti)

(1) Ne mogu se odobriti projekti za izgradnju stambenih i nestambenih objekata čija je korisna površina (ukupna neto podna površina grijanog dijela objekta) veća od 50m², koji ne zadovoljavaju uslove propisane važećim Pravilnikom o tehničkim propisima za dimnjake u građevinama FBiH.

(2) Na sistem KJKP "Toplane Sarajevo" d.o.o. ne mogu se priključiti objekti koji ne zadovoljavaju zahtjev iz stava (1) ovog člana. Ovaj zahtjev se ne odnosi na zgrade koje su već izgrađene ili su sastavni dio sistema grijanja, osim u slučaju značajnih rekonstrukcija, posebno fasade (vanjske ovojnica zgrade).

Član 41.
(Čišćenje i pregled dimovodnih objekata)

(1) U cilju zaštite i poboljšanja kvaliteta zraka, vlasnici stambenih i poslovnih prostora dužni su obezbijediti redovno čišćenje i pregled dimovodnih objekata. Ovu obavezu vlasnici mogu prenijeti i na korisnike prostora.

(2) Pod dimovodnim objektima, u smislu ove odluke, podrazumijevaju se:

- a) dimnjaci;
- b) dimovodne cijevi;
- c) dimovodni kanali;
- d) ventilacioni kanali;
- e) postrojenja za sagorijevanje koja za proizvodnju koriste za zagrijavanje čvrsto, tečno i gasovito gorivo.

(3) Aktivnosti iz stava (1) ovog člana obavljaju se putem registrovanih privrednih društava ili obrtnika, koji posjeduju odobrenje za rad i ispunjavaju opće i posebne uslove za obavljanje dimnjačarske djelatnosti.

(4) Utvrđivanje ispunjavanja uslova iz stava (3) ovog člana za privredna društava se vrši u skladu sa posebnim propisima, a za obrtnike prilikom izdavanja odobrenja za rad od strane nadležnih općinskih službi.

Član 42.
(Opći uslovi)

Opći uslovi za obavljanje dimnjačarske djelatnosti su:

- a) za privredna društva: da imaju najmanje 3 KV dimnjačara zaposlena sa tri godine radnog staža u struci;
- b) za obrtnike: da imaju najmanje zaposlena 2 KV dimnjačara sa tri godine radnog staža u struci.

Član 43.
(Posebni uslovi)

(1) Posebni uslovi za obavljanje pojedinih dimnjačarskih djelatnosti su:

- a) čišćenje dimnjaka i kotlovskega postrojenja na čvrsto gorivo:
 - 1) dimnjačar sa radnim iskustvom u struci minimalno 3 godine,
 - 2) oprema i alat: merdevine, kugla, sajla, razne vrste četki, partviš i zaštitna oprema.
- b) čišćenje dimnjaka i kotlovskega postrojenja na tečna i gasovita goriva:
 - 1) dimnjačar sa radnim iskustvom u struci minimalno 3 godine
 - 2) oprema i alat: merdevine, kugla, sajle, razne vrste četki, partviš, detektor za gas, uređaj za mašinsko čišćenje kotlova, mašina za pranje kotlova, pumpe za antikorozivnu zaštitu, uređaj za skidanje vodenog kamenca, industrijski usisivač, kamera za snimanje sa videozapisom i zaštitna oprema,
 - 3) položen ispit u rukovanju sa zapaljivim tečnostima i gasovima u prometu
- c) mjerjenje emisije iz člana 15. tačka 7. ove odluke:
 - 1) dimnjačar sa radnim iskustvom u struci od 5 godina
 - 2) oprema i alat: detektor za gas, uređaj za mjerjenje emisije zagađujućih materija u zrak sa mogućnosti izdavanja štampanih rezultata, zaštitna oprema,
 - 3) položen ispit u rukovanju sa zapaljivim tečnostima i gasovima u prometu.

(2) Pored zaposlenih radnika u privrednim društvima i kod obrtnika mogu se zapošljavati i drugi dimnjačari bez radnog iskustva.

(3) Zaštitnu opremu dimnjačara čine:

- a) odijelo crne boje sa dimnjačarskom kapom,
- b) crne cipele sa gumiranim đonom,
- c) zaštitne naočale, zaštitna maska, radne rukavice.

Član 44.

(Rokovi pregleda i čišćenja dimovodnih objekata)

(1) Dimovodni objekti se pregledaju i čiste u slijedećim rokovima:

a) Domaćinstva:

1) Upotreba čvrstog i tečnog goriva

Dimovodni objekti koji su u stalnoj upotrebi čiste se dva puta u toku godine.

2) Upotreba plinskih goriva

Dimnjaci i dimovodni kanali na koje su priključene sobne peći na plinska goriva, te peći centralnog i etažnog grijanja, pregledaju se i po potrebi čiste jednom u toku sezone kada su u upotrebi.

b) Poslovni i industrijski objekti:

1) Dimovodni objekti na koje su priključeni kotlovi centralnog i etažnog grijanja, kotlovi za kuhanje hrane i pripremu tople vode, pregledaju se i po potrebi čiste svaka tri mjeseca u vrijeme upotrebe.

2) Dimovodni objekti na kojoj su priključene peći u proizvodnom procesu, pregledaju se i po potrebi čiste svaka tri mjeseca.

c) Kotlovska postrojenja i kotlovi:

Dimovodni objekti (vrelouljni, parni, brzi zagrijivači vode, brzi razvijači pare) kod upotrebe čvrstih i tečnih goriva jedanput mjesečno pregledaju se i po potrebi čiste kada su u upotrebi, kod upotrebe plinovitih goriva jedanput u dva mjeseca.

(2) Za navedene kotlove čija snaga prelazi $Q=2\text{MW}$ pregledaju se i po potrebi čiste:

a) ako koriste čvrsto gorivo jednom u dva mjeseca u sezoni loženja

b) ako koriste tečno gorivo dva puta u sezoni loženja;

c) ako koriste plinovito gorivo jednom u sezoni loženja.

(3) Po potrebi se dimovodni objekti pregledaju i čiste i u kraćim rokovima, utvrđenim u stavu

(1) i (2) ovog člana.

Član 45.

(Postupanje u slučaju uočenih nepravilnosti)

Ukoliko dimnjačar, prilikom vršenja pregleda i čišćenja dimnjaka, uoči korištenje energenata ili otpadnih materija, koji nisu dozvoljeni važećim propisima ili druge nepravilnosti na dimovodnim objektima, dužan je obavijestiti nadležnu inspekciiju radi preuzimanja propisanih mjera, koje uključuju i mjerjenje emisije zagađujućih materija iz postrojenja za sagorijevanje iz privatnih stambenih objekata, a putem ovlaštenog dimnjačara u skladu sa članom 15. ove odluke.

Član 46.

(Kontrola emisija iz motornih vozila)

Emisija iz motornih vozila se kontroliše:

- a) na tehničkom pregledu vozila i
- b) provjerom emisije iz vozila na samim saobraćajnicama.

Član 47.
(Tehnička ispravnost vozila)

- (1) Ne mogu se smatrati tehnički ispravnim vozila koja prekoračuju propisane vrijednosti emisije i takva vozila Ministarstvo unutrašnjih poslova ne može registrovati.
- (2) Nije dozvoljeno kretanje vozila čija obojenost izduvnih gasova ukazuje na povećanje koncentracije zagađujućih materija, što kontroliše Ministarstvo unutrašnjih poslova koje upućuje vozilo na vanredni tehnički pregled, shodno važećim propisima iz oblasti bezbjednosti saobraćaja.

Član 48.
(Isključivanje rada motora)

Vozila za javni prevoz putnika moraju na krajnjim stanicama za vrijeme ukravljivanja i iskravljivanja putnika da isključe motor.

Član 49.
(Praćenje koncentracije zagađujućih materija iz motornih vozila)

U cilju praćenja zagađivanja zraka iz motornih vozila, Ministarstvo sarađuje sa stručnom institucijom koja po ovlaštenju Vlade Federacije BiH obavlja stručni nadzor nad radom stanica tehničkog pregleda.

Član 50.
(Zabrana spaljivanja otpada na otvorenom području i postrojenjima za sagorijevanje)

- (1) U Kantonu nije dozvoljeno spaljivanje otpada i drugog nevegetacijskog materijala na otvorenom prostoru. Izuzetno, dozvoljeno je spaljivanje lišća, trave i granja, ako nije organizovano prikupljanje ove vrste otpada. Spaljivanje se može vršiti samo u toku dana, tako da ne prijeti opasnost stambenim i drugim objektima.
- (2) U cilju sprečavanja nastanka neugodnih mirisa nije dozvoljeno odlaganje otpada van sanitarno deponije otpada Kantona.
- (3) Nije dozvoljeno spaljivanje otpada u postrojenjima za sagorijevanje koja nisu namijenjena za spaljivanje otpada, bez obzira da li se oslobođena toplota koristi ili ne.
- (4) Spaljivanje otpada je dozvoljeno samo u postrojenjima za koja je izdato odobrenje u skladu sa važećim propisima.

Član 51.
(Granične vrijednosti)

- (1) Postrojenja za spaljivanje otpada ne smiju da prekorače granične vrijednosti emisije prema provedbenim propisima donesenim na osnovu važećeg Zakona o zaštiti zraka Federacije BiH.
- (2) Postrojenja koja koriste otpad kao sirovinu, ili vrše preradu otpada u cilju dobijanja sekundarnih sirovina ne smiju da prekorače propisane granične vrijednosti emisije.

Član 52.
(Zabrana ispuštanja zabranjenih mirisa)

- (1) Ne smiju se ispuštati neprijatni mirisi iz malih pogona, restorana i drugih izvora.

(2) U cilju sprečavanja neprijatnih mirisa, potrebno je radnje koje izazivaju mirise vršiti u prostorima sa podprtiskom, te gasove sa mirisom izvoditi cijevima i emitovati ih iznad krova zgrade, odnosno, iznad krova susjedne zgrade ukoliko je ona viša od zgrade gdje mirisi nastaju.

POGLAVLJE VIII - OCJENA UGROŽENOSTI ZDRAVLJA GRAĐANA I EKOSISTEMA

Član 53.

(Ocjena ugroženosti zdravlja i ekosistema)

(1) Ministarstvo i Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo vrše analiziranje podataka o monitoringu i periodično, a najmanje jednom godišnje izvještavaju javnost o uticaju zagađenja zraka na zdravlje stanovništva. U izvještajima se analizira ugroženost stanovništva sa aspekta kvaliteta zraka, tj. potrebno je napraviti analizu izloženosti stanovništva u zavisnosti od gustine naseljenosti. Za područja gdje je emisija/stanovnik visoka potrebno je primarno poduzimati mјere zaštite zdravlja, te urbanistički i organizacijski reagovati.

(2) Na osnovu analiza iz stava (1) ovog člana predlažu se konkretne mјere, a koje uključuju mјere za zadovoljenje graničnih vrijednosti kvaliteta zraka, racionalizaciju potrošnje energije, korištenje izvora energije bez emisija CO₂, tehnološki razvoj itd.

POGLAVLJE IX – UKLJUČIVANJE NADLEŽNIH ORGANA UPRAVE I UPRAVNIH ORGANIZACIJA KANTONA, GRADA, OPĆINA I DRUGIH PRAVNIH LICA U SISTEM UPRAVLJANJA KVALITETOM ZRAKA

Član 54.

(Odgovornost za provođenje Odluke)

(1) Za provođenje ove odluke u svrhu zaštite i poboljšanja kvaliteta zraka odgovorni su Kanton, Grad i općine, u okviru svojih ovlaštenja.

(2) Za osiguranje zahtjeva iz člana 4. ove odluke odgovorni su privredni subjekti i druga pravna i fizička lica koja prodaju, posjeduju ili koriste naznačene pogone, odnosno goriva.

(3) Kontrolu izvršavanja obaveza privrednih subjekata i drugih pravnih i fizičkih lica iz stava (2) ovog člana vrši nadležna inspekcija.

Član 55.

(Obaveze Ministarstva)

(1) U cilju obavljanja svojih obaveza, Ministarstvo organizuje:

- a) upravljanje kvalitetom zraka,
- b) vođenje registra pogona koji mogu zagaditi zrak,
- c) praćenje kvaliteta zraka,
- d) uspostavljanje i vođenje Registra emisija za Kanton,
- e) ocjenu stanja kvaliteta zraka za područje Kantona i
- f) provjeru emisija iz izvora.

(2) Poslove iz stava (1) ovog člana Ministarstvo obavlja uz pomoć kantonalnih upravnih ustanova i drugih stručnih institucija.

POGLAVLJE X – INFORMISANJE

Član 56.

(Informisanje javnosti o kvalitetu zraka)

(1) Ministarstvo i Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo informišu javnost o kvalitetu zraka. Objavljuju se integralni podaci za prethodnu godinu, te podaci o trendu u toku perioda praćenja (niz godina) uz poređenje sa graničnim vrijednostima kvaliteta zraka i podacima o stanju kvaliteta zraka.

(2) Obavljanje građana se vrši putem sredstava javnog informisanja, objavljinjem podataka na web stranici Ministarstva i Zavoda za javno zdravstvo Kantona, ustupanjem podataka na zahtjev građana i pravnih lica i na drugi pogodan način.

(3) U slučaju izuzetnog zagađenja (smog), koje zahtijeva poduzimanje interventnih mjera, obavljanje javnosti vrši Operativni štab Vlade Kantona Sarajevo, zadužen za primjenu Plana interventnih mjera.

(4) Obavljanje u slučaju izuzetnog zagađenja, vrši se svakodnevno dok takvo stanje traje. Objavljuju se podaci o izmjerenim vrijednostima uz upozorenje rizičnim grupama stanovništva o potrebi smanjenja kretanja, zbog štetnih uticaja na njihovo zdravlje. Način obavljanja u ovim slučajevima se detaljnije reguliše Planom interventnih mjera u slučajevima prekomernog zagađenja zraka.

POGLAVLJE XI – NADZOR I SANKCIONISANJE

Član 57.

(Nadzor)

(1) Nadzor nad provođenjem ove odluke obavlja Ministarstvo.

(2) Poslove inspekcijskog nadzora obavlja Kantonalna uprava za inspekcijske poslove i Inspekcije zaštite od požara, svaka u okviru svoje nadležnosti.

Član 58.

(Prekršaji)

(1) Za prekršaje propisane Zakonom o zaštiti zraka, primjenjuju se kaznene odredbe propisane tim Zakonom.

(2) Novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 KM, kazniće se za prekršaj pravno lice, koje ne postupi u skladu sa odredbama čl. 8., 9., 10., 16., 34., 35., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 50., 51. i 52. ove odluke.

(3) Za prekršaj iz stava (2) ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 100 do 500 KM.

(4) Novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM, kazniće se za prekršaj odgovorno lice u nadležnom organu, ako ne postupi u skladu, odnosno postupi suprotno odredbama člana 30., 37., 40. i 47. ove odluke.

(5) Novčanom kaznom od 500 -1.000 KM kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako ne postupi u skladu sa odredbama čl. 10., 16., 41., 42, 43. ,44., 45, 48., 50. i 52. ove odluke.

POGLAVLJE XII – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 59.

(Prestanak primjene propisa)

Stupanjem na snagu ove odluke prestaje da važi Odluka o mjerama za očuvanje kvaliteta zraka na području Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ br.6/10– Prečišćeni tekst).

Član 60.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“.

**PREDSJEDAVAJUĆA SKUPŠTINE
KANTONA SARAJEVO**

**Broj:
Sarajevo,**

Prof.dr. Mirjana Malić, s.r.

O B R A Z L O Ž E N J E

USTAVNO-PRAVNI I ZAKONSKI OSNOV ZA DONOŠENJE ODLUKE:

Ustavno-pravni osnov za donošenje Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo, sadržan je u odredbi člana 13. tačka c. i odredbi člana 18. tačka b. Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br: 1/96, 2/96 – Ispravka, 3/96 – Ispravka, 16/97, 14/00, 4/01 i 28/04), kojima je propisano, da je politika zaštite čovjekove okoline zajednička nadležnost sa Federacijom BiH, te da je Skupština Kantona nadležna za donošenje zakona i drugih propisa u okviru izvršavanja nadležnosti Kantona, izuzev propisa koji su ovim Ustavom ili zakonom dati u nadležnost Vlade Kantona.

Zakonski osnov za donošenje ove odluke, sadržan je u odredbi člana 1. stav 3., odredbi člana 27. stav 4. i odredbi člana 30. stav 1. Zakona o zaštiti zraka ("Službene novine F BiH", broj 33/03 i 4/10).

Odredbom člana 1. stav. 3. Zakona propisano je, između ostalog, da „zaštitu i poboljšanje kvaliteta zraka osiguravaju, u okviru svojih ovlaštenja, Federacija, kantoni, jedinice lokalne samouprave, privredni subjekti i druga pravna i fizička lica“. Odredbom člana 27. stav 4. propisano je da „kantoni mogu odrediti granične vrijednosti kvaliteta zraka niže od vrijednosti datih u provedbenom propisu iz stava 1. ovog člana zavisno od specifičnosti pojedinih područja“.

Odredbom člana 30. stav. 1. Zakona propisano je da „kantoni donose Interventni plan kada postoji rizik prekoračenja praga upozorenja navodeći mjere radi smanjenja rizika od prekoračenja i ograničenje trajanja takvih pojava“.

RAZLOZI ZA DONOŠENJE:

Skupština Kantona Sarajevo je 2006.godine donijela Odluku o mjerama za očuvanje kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo («Službene novine Kantona Sarajevo» broj 16/06), a na osnovu Zakona o zaštiti zraka («Službene novine Federacije BiH» broj 33/03).

Nakon donošenja Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti zraka («Službene novine Federacije BiH» br.04/10) Skupština Kantona Sarajevo je donijela je Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o mjerama za očuvanje kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo, a potom je objavljen Prečišćeni tekst («Službene novine Kantona Sarajevo» br. 6/10).

U skladu sa odredbama Zakona o zaštiti zraka («Službene novine Federacije BiH» br.33/03 i 4/10), Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša je u 2012.godini obezbijedilo izradu Registra emisija u zrak za područje Kantona Sarajevo. Izradom Registra stvorili su se preduslovi za utvrđivanje cjelovitog sistema upravljanja kvalitetom zraka u Kantonu Sarajevo, izvršavanje obaveze izvještavanja Federalnog ministarstva nadležnog za okoliš o emisijama 10 zagađujućih supstanci na području Kantona Sarajevo, te efikasnije uključivanje parametara kvaliteta zraka u proces prostorno-urbanističkog planiranja.

Kako u sada važećoj Odluci o mjerama za očuvanje kvaliteta zraka za područje Kantona Sarajevo, nisu sadržane odredbe vezane za uspostavu, održavanje i upravljanje Registrom emisija u zrak, nastala je potreba da se u značajnijoj mjeri izmjeni i dopuni važeća Odluka.

Takođe, u međuvremenu je donesen i Pravilnik o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka («Službene novine Federacije BiH» br.1/12), kojim je utvrđen novi način vršenja monitoringa

kvaliteta zraka, strožije granične vrijednosti zagađujućih materija, te propisani standardi kvaliteta zraka u skladu sa evropskim direktivama u ovoj oblasti.

Osim toga, u do sada važećoj Odluci, bila je utvrđena obaveza Grada i općina da donesu posebne akte kojim će se regulisati obavljanje dimnjačarske djelatnosti. Budući da Grad i općine nisu izvršile propisane obaveze, to je u prijedlogu nove Odluke ova djelatnost regulisana u mjeri kojom se osigurava prevencija i očuvanje kvaliteta zraka, redovnim čišćenjem i održavanjem dimovodnih objekata.

Imajući u vidu i činjenicu da je Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti zraka FBiH, jasnije definisana obaveza kantona za zaštitu i poboljšanje kvaliteta zraka, to je bilo potrebno i izmijeniti sam naziv postojeće odluke.

U postupku pripreme Prijedloga ove odluke, zatražena su i dobivena mišljenja, prijedlozi, sugestije i komentari od Zavoda za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo, Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, KJKP „Sarajevogas“, KJKP „Toplane“, IGT Sarajevo, Ministarstva okoliša i turizma FBiH, Ministarstva stambene politike Kantona, Ministarstva privrede Kantona, Udruženja dimnjačara, protupožarne inspekcije, kao pojedinih stručnih lica koji se bave oblašću zaštite i očuvanja kvaliteta zraka.

Svi prispjela izjašnjenja su cijelovito sagledana, a sva prihvatljiva rješenja su ugrađena u tekst Prijedloga. Jedan broj prijedloga koji se odnosi na dimnjačarsku djelatnost nije mogao biti prihvaćen iz razloga što se ova djelatnost u cijelosti treba regulisati posebnim propisima i nije predmet ove odluke, izuzev u dijelu koji se direktno odnosi na obavezu čišćenja dimnjaka radi prevencije zagađenja zraka.

Dakle, uzimajući u obzir sve navedeno, pripremljen je ovaj Prijedlog Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo.

OBRAZLOŽENJE POJEDINIХ ПРАВНИХ РЈЕШЕЊА

U poglavljiju I definisane su aktivnosti koje treba poduzimati u funkciji upravljanja kvalitetom zraka. Upravljanjem kvalitetom zraka se obezbjeđuje izvršenje mjera kojima se provodi sprečavanje i smanjenje zagađenja na svim nivoima. Takođe, su definisani ciljevi koji se žele postići uspostavom cijelovitog sistema upravljanja, a odnose se na zaštitu zdravlja ljudi i kvaliteta okoliša u cjelini.

U poglavljiju II definisane su aktivnosti kojima se sprečava prekoračenje graničnih vrijednosti emisija zagađujućih materija u zrak, te način prikupljanja podataka i vođenje evidencije pravnih lica čija djelatnost ugrožava kvalitet zraka.

U poglavljiju III propisani su načini vršenja mjerenja nad izvorima emisija, te proračun emisija u slučajevima kad je mjerjenje neizvodivo ili suvišno. Takođe, definisan je sadržaj monitoringa iz stacionarnih izvora, motornih vozila i drugih izvora. Posebno je regulisano davanje ovlaštenja za mjerjenje emisije iz postrojenja za sagorijevanje. Naime, Federalnim pravilnikom o monitoringu emisija zagađujućih materija propisano je da sva mjerjenja vrše pravna lica koja posjeduju standard 17025. Međutim, do sada ovaj standard posjeduju samo dvije laboratorije u Kantonu Sarajevo i to samo za određene zagađujuće materije. S obzirom na ogroman broj postrojenja za sagorijevanje nad kojima je potrebno vršiti nadzor, nemoguće je poslove mjerjenja obaviti putem samo dvije laboratorije. Iz navedenog razloga, Odlukom je predviđeno da Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša može na tačno propisani način organizovati ove poslove i putem drugih laboratorija.

Isto tako je predviđeno da mjerjenje iz postrojenja za sagorijevanje u privatnim stambenim objektima, po ovlaštenju Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša, mogu vršiti i dimnjačari, koji za to ispunjavaju potrebne uslove.

U poglavlju IV su utvrđene odredbe koje se odnose na vođenje Registra emisija, te detaljnije je razrađeno vršenje monitoringa kvaliteta zraka koji udišemo, putem automatskih mjernih stanica. Takođe, je propisan način proračuna kvaliteta zraka, te izrada matematičkog modela za prognoziranje kvaliteta zraka, a što je omogućeno izrađenim Registrom emisija u zrak za područje Kantona Sarajevo za 2010.godinu.

U poglavlju V prvi put su propisani ciljevi i obaveza kategorizacije kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo, a u svrhu adekvatnog prostorno-urbanističkog planiranja i odobravanja budućih zahvata u prostoru, odnosno izgradnje izvora emisije koji mogu značajnije negativno uticati na kvalitet zraka.

U poglavlju VI propisane su obaveze pravnih i fizičkih lica u postupcima pribavljanja dozvola za izgradnju objekata, pogona i postrojenja, čija djelatnost zahtijeva izdavanje okolinskih dozvola ili propisivanje posebnih mjera zaštite okoliša kroz urbanističku saglasnost, ukoliko nije potrebno pribavljanje okolinske dozvole.

U poglavlju VII su propisane tehničko-tehnološke mjere koje se trebaju preduzimati u funkciji ograničenja emisije u zrak, a samim tim i poboljšanja njegovog kvaliteta. To se postiže kroz projektovanje, nabavku savremenije tehnološke opreme, pravilno odvijanje tehnoloških procesa i održavanje opreme, zabranu korištenja određenih energetika i zabranu realizacije projekata za izgradnju objekata koji ne zadovoljavaju uslove propisane važećim federalnim Pravilnikom o tehničkim zahtjevima za toplotnu zaštitu objekata i racionalnu upotrebu energije.

Budući da je od bitnog značaja za prevenciju i očuvanje kvaliteta zraka čišćenje i održavanje dimovodnih objekata, ovom odlukom propisane su obaveze vlasnika, korisnika i upravitelja stambenih i poslovnih prostora, da obezbijede njihovo redovno čišćenje i pregled, putem dimnjačarske službe. Kako dimnjačarska djelatnost na području Kantona Sarajevo nije pravno uređena, to su ovom odlukom propisani opći i posebni uslovi za obavljanje dimnjačarske djelatnosti, rokovi pregleda i čišćenja dimovodnih objekata, postupanje u slučaju nepravilnosti, te mjerjenje emisije iz dimnjaka putem ovlaštenog dimnjačara, posebno u slučajevima kad postoji sumnja u prekomjerna zagađenja iz individualnih stambenih objekata.

U poglavlju VIII propisano je da Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša i Zavod za javno zdravstvo Kantona obavezno analiziraju podatke o mjerjenjima, te vrše ocjenu uticaja zagađenog zraka na zdravlje stanovništva. Na osnovu navedene analize, predlažu se i provode mjere za zadovoljavanje graničnih vrijednosti kvaliteta zraka i eliminisanje drugih evidentiranih uzroka zagađenja.

U poglavlju IX po prvi put je precizno izražena podijeljena odgovornost različitih subjekata, i to na svim nivoima, kako bi se obezbijedila djelotvorna zaštita i poboljšanje kvaliteta zraka.

U poglavlju X propisan je način i obaveza informisanja javnosti o kvalitetu zraka, predviđeno preduzimanje interventnih mjera u slučaju prekomjernog zagađenja, te postupanje ukoliko se takve pojave dese.

U poglavlju XI je utvrđeno da nadzor nad provođenjem ove odluke vrši Ministarstvo, a inspekcijski nadzor je povjeren Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove i protupožarnoj inspekciji. Takođe su propisane kazne za kršenje pojedinih odredaba ove odluke.

Provodenje ove odluke ne zahtijeva značajnija dodatna finansijska sredstva. Međutim, ukoliko se Kanton u narednom periodu opredijeli za dalji razvoj monitoringa kvaliteta zraka nabavkom dodatnih novih mjernih stanica, biće neophodno obezbijediti dodatna finansijska sredstva.

Prilog:

- Mišljenje Ureda za zakonodavstvo Kantona Sarajevo
- Mišljenje Ministarstva pravde i uprave Kantona Sarajevo
- Odluka o mjerama za očuvanje kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo – Prečišćeni tekst
- Izvod iz Zakona o zaštiti zraka
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti zraka

“Službene novine Kantona Sarajevo” br.6/10

ODLUKA

**O MJERAMA ZA OČUVANJE KVALITETA ZRAKA U KANTONU SARAJEVO
(PREČIŠĆENI TEKST)**

POGLAVLJE I - OPĆE ODREDBE

**Član 1.
(Predmet Odluke)**

Ovom odlukom uređuje se upravljanje kvalitetom zraka i to: izrada registra emisija; utvrđuju mjere za ostvarivanje propisanih graničnih vrijednosti; utvrđuje donošenje plana interventnih mjera za slučajevе kada postoji rizik prekoračenja praga upozorenja i praga uzbune; određuje stručna institucija za obavljanje monitoringa kvaliteta zraka i izvore finansiranja monitoringa.

**Član 2.
(Uspostavljanje sistema upravljanja kvalitetom zraka i informisanje)**

- (1) U cilju zaštite zdravlja stanovništva, biljnog i životinjskog svijeta, voda i zemljišta, kulturnih i materijalnih vrijednosti, te postizanje stalnog poboljšanja kvaliteta zraka, ovom odlukom se uspostavlja sistem upravljanja kvalitetom zraka u Kantonu Sarajevo i razrađuju mjere zaštite zraka od zagađivanja.
- (2) Sastavni dio osiguranja kvaliteta zraka je komunikacija sa javnošću - davanja informacija građanima i drugim zainteresiranim stranama o emisijama i kvalitetu zraka, te uticaj zainteresiranih strana na donošenje planova i odluka od kojih zavisi kvalitet zraka.

POGLAVLJE II - OSNOVNI PRINCIPI ZAŠTITE KVALITETA ZRAKA

**Član 3.
(Principi zaštite i kvaliteta zraka)**

- (1) Zaštita i poboljšanje kvaliteta zraka zasniva se na principima:
 - a) ograničavanja emisije iz izvora zagađivanja,
 - b) planiranja kvaliteta zraka u saglasnosti sa namjenom prostora,
 - c) regulisanja kvaliteta procesa u postrojenjima od kojih zavisi emisija u zrak i
 - d) regulisanja kvaliteta korištenih goriva (sirovina i supstanci).

POGLAVLJE III - MJERE ZA OČUVANJE KVALITETA ZRAKA

Član 4. (Mjere očuvanja kvaliteta zraka)

(1) Mjere za očuvanje kvaliteta zraka su:

- a) planske mjere,
- b) upravno-administrativne mjere i
- c) tehničko-tehnološke mjere.

(2) Planske mjere podrazumijevaju osiguranje kvaliteta zraka:

- a) kroz prostorno i urbanističko planiranje,
- b) kroz planove razvoja industrije, energetike, prometa i dr.,
- c) kroz kvalitet gradnje,
- d) kroz donošenje programa i planova propisanih zakonom i podzakonskim aktima.

(3) Upravno-administrativne mjere se provode:

- a) izdavanjem okolinske dozvole,
- b) izdavanjem urbanističke saglasnosti, odobrenja za građenje i odobrenja za upotrebu,
- c) obaveznom provjerom emisija i prijavljivanjem u registar emisija.

(4) Tehničko-tehnološke mjere se provode:

- a) kroz projektovanje objekata,
- b) kroz primjenu najboljih raspoloživih tehnika, tehničkih rješenja i mjera,
- c) kroz korištenje opreme i postrojenja, koji su okolinski prihvatljivi,
- d) kroz pravilno odvijanje tehnoloških procesa i održavanje opreme,
- e) kroz periodične provjere emisija.

POGLAVLJE IV - PLANIRANJE KVALITETA ZRAKA

Član 5. (Kategorizacija kvaliteta zraka)

Kvalitet zraka je parametar urbanističko-prostornog planiranja. Određuje se prostornim i urbanističkim planovima i kategorizacijom područja prema kvalitetu zraka.

Član 6. (Kategorije kvaliteta zraka)

Prema nivou zagađenosti zraka na području Kantona, koji se utvrđuje mjerjenjem, proračunom i korištenjem standardnih matematičkih modela, razlikuju se tri kategorije kvaliteta zraka:

- a) I Kategorija: čist ili neznatno zagađen zrak - područja u kojima nisu prekoračene granične vrijednosti (GV) niti za jednu zagađujuću supstancu;
- b) II Kategorija: umjerenog zagađen zrak - područja u kojima su prekoračene granične vrijednosti zagađenosti (GV) za jednu ili više zagađujućih supstanci, a nisu prekoračene tolerantne vrijednosti (TV) ni za jednu zagađujuću supstancu i
- c) III Kategorija: prekomjerno zagađen zrak - područja u kojima su prekoračene tolerantne vrijednosti za jednu ili više zagađujućih supstanci.

Član 7. (Klase područja)

U području prve i druge kategorije kvaliteta zraka novi zahvati u prostoru ili rekonstrukcija postojećeg izvora zagađenja zraka ne smije ugroziti postojeću kategoriju kvaliteta zraka.

U području treće kategorije kvaliteta zraka ne može se izdati urbanistička saglasnost, građevinska i upotrebna dozvola za novi izvor zagađenja zraka, niti za rekonstrukciju postojećeg, ako se tom gradnjom ne osigurava zamjena postojećeg, nezadovoljavajućeg stacionarnog izvora novim, kojim se smanjuje zagađenje zraka.

Član 8. (Tačkasti izvori)

- (1) Prostornim i urbanističkim planovima obezbijediće se koridori za provjetravanje područja Kantona, te utvrditi područja u kojima se ne mogu graditi novi tačkasti pojedinačni izvori.
- (2) Pod tačkastim izvorom iz prethodnog stava (za uslove u Kantonu) podrazumijeva se izvor koji ima više od 0,5% emisije SO₂ ili NO_x porijeklom iz stacionarnih izvora.

Član 9. (Plan interventnih mjera)

U cilju prevencije situacija izuzetne zagađenosti zraka (smog) Kanton donosi Plan interventnih mjera za slučajeve kada postoji rizik prekoračenja praga upozorenja i praga uzbune, navodeći mjere radi smanjenja rizika od prekoračenja i ograničenje trajanja takvih pojava. Planovima se mogu predvidjeti mjere kontrole, ograničenje ili obustava aktivnosti, uključujući motorni saobraćaj, koje doprinose prekoračenju pragova upozorenja i uzbune.

Član 10. (Ograničenje promjene kvaliteta zraka prometom)

Promjena kvaliteta zraka prouzrokovana prometom (motorna vozila sa unutrašnjim sagorijevanjem) ograničava se planskim mjerama:

- a) planiranjem saobraćajnica i prometa;
- b) osiguranjem uslova da se promet odvija u režimu sa najmanjim zagađivanjem (bez čestih kočenja, zaustavljanja i ubrzavanja);
- c) ograničavanjem saobraćaja u toku godine i toku dana na određenim saobraćajnicama;
- d) stimulisanje ugradnje i korištenja gasa u motorna vozila;
- e) stimulisanjem korištenja javnog prevoza;
- f) stimulisanjem bolje popunjenoštiti (iskorištenosti) privatnih vozila.

POGLAVLJE V - UPRAVNO-ADMINISTRATIVNE MJERE

Član 11. (Obaveza podnošenja zahtjeva za okolinsku dozvolu)

Pravna i fizička lica koja žele da dobiju urbanističku saglasnost, odnosno odobrenje za gradnju, izgrade i puste u pogon novo prostrojenje na području Kantona za čiju se djelatnost zahtjeva okolinska dozvola, dužna su da podnesu zahtjev za dobivanje okolinske dozvole.

Član 12. (Obaveze pravnih lica)

Pravna lica iz člana 11. ove odluke dužna su da:

- a) predvide najbolju raspoloživu tehniku, pri čemu emisija ne smije da prekorači granične vrijednosti emisije date odgovarajućim provedbenim propisom Zakona o zaštiti zraka;
- b) koriste sirovine, goriva i hemikalije koje imaju što niži uticaj na kvalitet zraka, a po svojim karakteristikama zadovoljavaju odredbe ove odluke, odnosno pravilnike uz Zakon o zaštiti zraka;

- c) predvide odgovarajuće parametre dimnjaka, odnosno, ispusta da se postigne takvo razblaženje dimnih gasova da prizemne koncentracije - koje su rezultat rada ovog postrojenja i svih drugih postrojenja na datom području, uz ostavljanje dovoljno kapaciteta za ispuštanje iz postrojenja čija se gradnja može očekivati prema namjeni prostora - ne prekorače granične vrijednosti kvaliteta zraka planirane za dato područje Kantona;
- d) tako organizuju vođenje pogona i održavanja opreme da je smanjena mogućnost porasta emisije u dužem toku vremena, odnosno, smanjena mogućnost akcidenata koji mogu iznenada da dovedu do prekoračenja emisije.

Član 13.
(Izvještavanje o rezultatima emisije)

- (1) Operatori čiji pogoni i postrojenja ispuštaju zagađujuće materije u atmosferu dužni su da vode računa o stalnom smanjivanju svojih emisija.
- (2) Operatori koji su obuhvaćeni važećim pravilnikom o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak, dužni su u rokovima i na način utvrđen tim pravilnikom da organizuju provjeru emisije i da o rezultatima emisije izvještavaju Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša (u daljem tekstu Ministarstvo).

Član 14.
(Zaduženo lice)

- (1) Operator kojem su okolinskom dozvolom propisane mjere prevencije i kontrole zagađivanja zraka, dužan je da svojim normativnim aktom zaduži lice za vođenje brige o ograničavanju emisije.
- (2) Operator iz stava (1) ovog člana pismeno izvještava Ministarstvo o zaduženom licu (ime, prezime, adresa, kontakt telefoni).
- (3) Podatke iz stava (2) ovog člana Ministarstvo unosi u registar emisija.

Član 15.
(Podaci koji se dostavljaju uz zahtjev za urbanističku saglasnost, odobrenje za građenje i odobrenje za upotrebu)

- (1) Za pogone i postrojenja za koje nije propisana obaveza pribavljanja okolinske dozvole, a posjeduju izvor emisija u zrak, podnositac zahtjeva za dobijanje urbanističke saglasnosti, odobrenja za građenje i odobrenja za upotrebu, uz zahtjev dostavlja:
 - a) podatke o vrsti i količini osnovnih supstanci koje će se koristiti u radu,
 - b) podatke o vrsti i količini supstanci koje će biti emitovane u zrak u toku normalnog rada objekta uključujući rasipajuće emisije,

c) podatke o vrsti i količini supstanci koje će biti emitovane u zrak iz objekta u slučaju nesreća većih razmjera i

d) listu preventivnih mjera ili mjera za ublažavanje posljedica koje se koriste za sprečavanje ili ako to nije moguće za smanjivanje emisija.

(2) Organ nadležan za izdavanje urbanističke saglasnosti za pogone i postrojenja iz stava (1) ovog člana, obavezan je jedan primjerak rješenja o urbanističkoj saglasnosti dostaviti Ministarstvu - Sektor zaštite okoliša, radi kontrole propisanih mjera zaštite.

Član 16.

(Provjera ispunjavanja tehničkih zahtjeva)

Organ nadležan za izdavanje odobrenja za rad pogona i postrojenja za koja nije utvrđeno izdavanje okolinske dozvole, dužan je provjeriti da li su ispunjeni propisani uslovi iz člana 15. Odluke, kao i tehnički zahtjevi za zaštitu unutrašnjih prostora i susjednih objekata od direktnog djelovanja zagađujućih materija iz pogona.

POGLAVLJE VI - TEHNIČKO-TEHNOLOŠKE MJERE

Član 17.

(Zabrana upotrebe sirovina)

(1) Postrojenja ne smiju da koriste sirovine čijom se upotrebom značajno zagađuje zrak i ugrožava zdravlje ljudi, da imaju tehnike koje su resursno neefikasne (utrošak sirovina i energije), te da imaju prekomjernu emisiju zagađujućih materija u atmosferu.

(2) Zadovoljenje uslova iz stava (1) ovog člana postiže se kroz projektovanje, nabavku opreme i postrojenja, te kroz pravilno odvijanje tehnoloških procesa i održavanje opreme, a provjerava kroz izdavanje urbanističke saglasnosti, građevinske i upotrebne dozvole, kao i periodične provjere emisije prema propisanim rokovima.

Član 18.

(Projekti koji se ne mogu odobriti)

(1) Projekti za izgradnju stambenih zgrada koje se sastoje od najmanje četiri stana ne mogu se odobriti, ukoliko su projektovani toplotni gubici veći od 28 W/m³ ukupnog prostora pri vanjskoj temperaturi od -18oC.

(2) Projekti za izgradnju poslovnih zgrada čija je bruto zapremina viša od 2000 m³ ne mogu se odobriti, ukoliko su toplotni gubici veći od 22 W/m³ ukupnog prostora pri vanjskoj temperaturi od -18oC.

(3) Na sistem KJKP "Toplane Sarajevo" d.o.o. Sarajevo ne mogu se priključivati zgrade koje ne zadovoljavaju zahtjev iz stava 2. ovog člana. Ovaj zahtjev se ne odnosi na zgrade

koje su već izgrađene ili su sastavni dio sistema grijanja, osim u slučaju značajnih rekonstrukcija, posebno fasade.

Član 19.
(Dokazi o zadovoljavanju uslova)

Zadovoljenje uslova iz člana 18. ove odluke se dokazuje:

- a) projektom zgrade (koji sadrži proračun topotnih gubitaka) kod zahtijevanja urbanističke saglasnosti, i
- b) mjerenjem od strane ustanove koja je registrovana i ovlaštena za obavljanje te vrste poslova od strane Kantona, kod zahtijevanja upotreбne dozvole.

Odjeljak A. Ložišta i druga postrojenja

Član 20.
(Ugalj koji se može koristiti u ložištima)

- (1) Ložišta mogu koristiti samo one vrste goriva za koja su projektovana.
- (2) Nije dozvoljena proizvodnja, nabavka i prodaja ložišta čija normalna eksploatacija neće zadovoljiti granične vrijednosti emisije.
- (3) Ukoliko za dati tip proizvoda na tržištu ne postoji pouzdana informacija o zadovoljenju uslova iz stava (2) ovog člana, smatraće se da takvo postrojenje ne zadovoljava granične vrijednosti emisije.
- (4) Pogoni i postrojenja moraju imati takav odvod dimnih gasova (visina i promjer dimnjaka) da ispusnim gasovima ne ugrožavaju okolne objekte.

Član 21.
(Dimnjačarska djelatnost)

- (1) U cilju zaštite i poboljšanja kvaliteta zraka gradsko i općinska vijeća uređuju funkcionalisanje dimovodnih objekata i uređaja za loženje, način vršenja dimnjačarske djelatnosti, rokove u kojima se moraju vršiti poslovi, određuju uslove za izdavanje dimnjačarskih legitimacija i druga pitanja za vršenje dimnjačarskih djelatnosti.
- (2) Gradsko i općinska vijeća će urediti pitanja iz stava (1) ovog člana u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ove odluke.

Odjeljak B. Promet (saobraćaj)

Član 22.
(Kontrola emisija iz motornih vozila)

Emisija iz motornih vozila se kontroliše:

- a) na tehničkom pregledu vozila i

b) provjerom emisije iz vozila na samim saobraćajnicama.

Član 23.

(Tehnička ispravnost vozila)

(1) Ne mogu se smatrati tehnički ispravnim vozila koja prekoračuju propisane vrijednosti emisije i takva vozila se ne mogu registrovati.

(2) Nije dozvoljeno kretanje vozila čija obojenost izduvnih gasova ukazuje na povećanje koncentracije zagađujućih materija, što kontroliše Ministarstvo unutrašnjih poslova upućujući vozilo na vanredni tehnički pregled, shodno odredbama Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 6/06).

Član 24.

(Isključivanje rada motora)

Vozila za prevoz putnika moraju na krajnjim stanicama za vrijeme ukrcavanja i iskrcavanja putnika da isključe motor.

Član 25.

(Praćenje koncentracije zagađujućih materija iz motornih vozila)

U cilju praćenja zagađenja zraka iz motornih vozila, Ministarstvo sarađuje sa stručnom institucijom koja po ovlaštenju Vlade Federacije BiH obavlja stručni nadzor nad radom stanica tehničkog pregleda.

Ministarstvo preuzima podatke o koncentracijama zagađujućih materija iz motornih vozila, izmјerenih prilikom tehničkog pregleda vozila.

Odjeljak C. Spaljivanje otpada

Član 26.

(Zabrana spaljivanja otpada na otvorenom području i ložištima)

(1) U Kantonu Sarajevo nije dozvoljeno spaljivanje otpada i drugog nevegetacijskog materijala na otvorenom prostoru.

Izuzetno od prethodnog stava, dozvoljeno je spaljivanje lišća, trave i granja, ako nije organizovano prikupljanje ove vrste otpada. Spaljivanje se može vršiti samo u toku dana i na dovoljnoj udaljenosti, tako da ne prijeti opasnost stambenim i drugim objektima.

(2) U cilju sprečavanja nastanka neugodnih mirisa nije dozvoljeno odlaganje otpada van sanitарne deponije otpada Kantona Sarajevo.

(3) Nije dozvoljeno spaljivanje otpada u ložištima koja nisu namijenjena za spaljivanje otpada, bez obzira da li se oslobođena toplota koristi ili ne.

(4) Spaljivanje otpada je dozvoljeno samo u postrojenjima za koja je izdato odobrenje u skladu sa važećim propisima.

Član 27.
(Granične vrijednosti)

(1) Postrojenja za spaljivanje otpada ne smiju da prekorače granične vrijednosti emisije prema provedbenim propisima donesenim na osnovu Zakona o zaštiti zraka ("Službene novine Federacije BiH", broj 33/03).

(2) Postrojenja koja koriste otpad kao sirovinu, ili vrše preradu otpada u cilju dobijanja sekundarnih sirovina ne smiju da prekorače propisane granične vrijednosti emisije.

Odjeljak D. Goriva

Član 28.
(Zabранa upotrebe goriva, prodaja i upotreba uglja)

(1) Nije dozvoljena upotreba goriva koja ne zadovoljavaju uslove o graničnim vrijednostima emisije u zrak iz postrojenja za sagorijevanje, propisane odgovarajućim podzakonskim aktima.

(2) Nije dozvoljena prodaja i upotreba uglja, koji ima sadržaj sumpora iznad 20 g/kg (grama po kilogramu) ekvivalentnog uglja.

(3) Čvrsta goriva koja se koriste za produkciju toplotne energije, prilikom skladištenja moraju biti zaštićena od atmosferskih uticaja.

Odjeljak E. Mirisi

Član 29.
(Zabranjena ispuštanja mirisa)

(1) Ne smiju se ispuštati neprijatni mirisi iz malih pogona, restorana i drugih izvora.

(2) U cilju sprečavanja neprijatnih mirisa, potrebno je radnje koje izazivaju mirise vršiti u prostorima sa podprtiskom, te gasove sa mirisom izvoditi cijevima i emitovati ih iznad krova zgrade, odnosno, iznad krova susjedne zgrade ukoliko je ona viša od zgrade gdje mirisi nastaju.

POGLAVLJE VII - MONITORING EMISIJE

Član 30.

(Monitoring emisije iz stacionarnih izvora i motornih vozila)

U cilju sprečavanja korištenja postrojenja, uređaja i vozila sa povećanim emisijama do kojih može doći neodgovarajućim nabavkama ili izgradnjom, odnosno, u toku eksploracije zbog nedovoljnog održavanja, uvodi se sistem monitoringa emisija.

Monitoring emisije u smislu ove Odluke odnosi se na:

- a) stacionarne izvore
 - 1) ložišta snage preko 15 kW i
 - 2) industrijska postrojenja koja imaju tu obavezu po Pravilniku o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/05), odnosno, prema zahtjevima iz okolinske dozvole, i
- b) motorna vozila.

Član 31.

(Sadržaj monitoringa emisije)

Monitoringom emisije se obezbjeđuju podloge za izradu registra emisija, a sadrži:

- a) registraciju izvora zagađivanja i to:
 - 1) stacionarnih izvora
 - 2) motornih vozila
- b) provjeru emisije iz izvora mjeranjem.

Član 32.

(Ovlaštenje za mjerjenje emisije)

- (1) Mjerjenje emisije iz stacionarnih izvora vrši ovlaštena organizacija na principima standarda BAS ISO 17025, a iz motornih vozila se obavlja na tehničkim pregledima.
- (2) Operatori pogona i postrojenja dužni su izvještaje o izvršenim mjeranjima emisije dostavljati Ministarstvu u skladu sa važećim federalnim propisima iz oblasti zaštite zraka.
- (3) Ovlaštenja za mjerjenje emisija iz stacionarnih izvora daje Ministarstvo do preuzimanja ovih poslova od strane nadležne organizacije utvrđene federalnim propisima.

POGLAVLJE VIII - MONITORING KVALITETA ZRAKA

Član 33. (Vršenje monitoringa kvaliteta zraka)

- (1) Monitoring kvaliteta zraka predstavlja sistem uzorkovanja, mjerena, tumačenja rezultata mjerena i korištenja rezultata mjerena i predstavlja sastavni dio mreže monitoringa kvaliteta zraka Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Bosne i Hercegovine.
- (2) Monitoring se vrši pomoću:
 - a) mreže stanica za uzorkovanje zraka na način da uzorci budu reprezentativni,
 - b) hemijskih analiza koje se mogu obavljati u laboratoriji ili u uređajima kojima se vrši uzorkovanje,
 - c) statističkom obradom rezultata, te
 - d) njihovom diseminacijom i korištenjem.
- (3) Stanice mogu vršiti analizu uzorka i izvještavanje u realnom vremenu (automatske stanice) i u integriranom vremenu (hemijska analiza u laboratoriji).

Član 34. (Korištenje podataka o kvalitetu zraka)

- (1) Podaci sa stanica u realnom vremenu se koriste za sistem upozoravanja i proglašavanja uzbune u uslovima visokih koncentracija (smog).
- (2) Podaci sa svih stanica se po isteku kalendarske godine obrađuju statistički i koriste u studijama i analizama, prostornom i urbanističkom planiranju i obavještavanju građana. Građani se obavještavaju o stanju kvaliteta zraka, trendovima i odstupanjem od projektovanih vrijednosti za pojedine dijelove Kantona.

Član 35. (Mreža stanica)

- (1) Mrežu stanica čine kantonalne stanice, stanice Federalnog meteorološkog zavoda, kao i stanice naučnih i stručnih institucija na području Kantona za koje postoji interes Kantona da budu u sastavu mreže.
- (2) Kanton finansira rad kantonalnih stanica, kao i obradu rezultata mjerena svih stanica. Po potrebi finansira i rad nekih stanica naučnih i stručnih institucija.

(3) Za potrebe Kantona Sarajevo, monitoring kvaliteta zraka vrši ovlaštena institucija Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo.

POGLAVLJE IX - ODNOSI SA JAVNOŠĆU

Član 36.

(Obavještavanje javnosti o kvalitetu zraka)

(1) Ministarstvo obavještava javnost o kvalitetu zraka. Objavljuju se integralni podaci za prethodnu godinu, te podaci o trendu u toku perioda praćenja (niz godina) uz poređenje sa graničnim vrijednostima kvaliteta zraka.

(2) Obavještavanje građana se vrši periodično putem sredstava javnog informisanja, objavljivanjem podataka na web stranici Ministarstva, ustupanjem podataka na zahtjev građana i pravnih lica i na drugi pogodan način.

(3) U slučaju izuzetnog zagađenja (smog), koje zahtijeva poduzimanje interventnih mjera, obavještavanje javnosti vrši Operativni štab Vlade Kantona Sarajevo, zadužen za primjenu Plana interventnih mjera.

(4) Obavještavanje u slučaju izuzetnog zagađenja, vrši se svakodnevno dok takvo stanje traje. Objavljuju se podaci o izmjerjenim vrijednostima uz upozorenje rizičnim grupama stanovništva o potrebi smanjenja kretanja, zbog štetnih uticaja na njihovo zdravlje. Način obavještavanja u ovim slučajevima se detaljnije reguliše Planom interventnih mjera u slučajevima prekomjernog zagađenja zraka.

POGLAVLJE X - ODGOVORNOSTI I ZADUŽENJA

Član 37.

(Odgovornost za provođenje Odluke)

(1) Za provođenje ove odluke odgovorno je Ministarstvo. Svoje zadatke Ministarstvo realizuje u saradnji sa drugim ministarstvima Kantona Sarajevo.

(2) Za osiguranje zahtjeva iz člana 3. ove odluke odgovorna su pravna i fizička lica koja prodaju, posjeduju ili koriste naznačene pogone, odnosno goriva.

(3) Kontrolu izvršavanja obaveza pravnih i fizičkih lica iz stava (2) ovog člana vrši nadležna inspekcija.

Član 38.

(Obaveze Ministarstva)

(1) U cilju obavljanja svojih obaveza, Ministarstvo organizuje:

a) upravljanje kvaliteta zraka,

- b) vođenje registra pogona koji mogu zagaditi zrak,
- c) praćenje kvaliteta zraka,
- d) register emisija i
- e) provjeru emisija iz izvora.

(2) Poslove iz stava (1) ovog člana Ministarstvo obavlja uz pomoć kantonalnih upravnih ustanova i drugih stručnih institucija.

POGLAVLJE XI - KAZNENE ODREDBE

Član 39. (Prekršaji)

- (1) Za prekršaje propisane Zakonom o zaštiti zraka, primjenjuju se kaznene odredbe propisane tim Zakonom.
- (2) Novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 KM, kazniće se za prekršaj pravno lice, koje ne postupi u skladu sa odredbama člana 17., 20., 21., 26., 27., 28. i 29. ove odluke.
- (3) Za prekršaj iz stava 2. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 100 do 500 KM.
- (4) Novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM, kazniće se za prekršaj odgovorno lice u nadležnom organu, ako ne postupi u skladu, odnosno postupi suprotno odredbama člana 15., 16. i 18. ove odluke.

Član 40. (Nadzor)

- (1) Nadzor nad provođenjem ove odluke obavlja Ministarstvo.
- (2) Poslove inspekcijskog nadzora obavlja Kantonalna uprava za inspekcijske poslove.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI ZRAKA

Član 1.

U Zakonu o zaštiti zraka ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/03) u članu 1. stav 2. alineja 1. riječi: "najboljih raspoloživih tehnologija" zamjenjuju se riječima: "najboljih raspoloživih tehnika".

U članu 1. iza stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

"Zaštitu i poboljšanje kvaliteta zraka osiguravaju, u okviru svojih ovlaštenja, Federacija, kantoni, jedinice lokalne samouprave, privredni subjekti i druga pravna i fizička lica".

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

Član 2.

U članu 2. iza definicije "emisija" dodaje se nova definicija koja glasi:

""emisiona kvota zagađujuće materije" - znači ukupna dozvoljena godišnja količina emisije (izražava se u jedinicama mase u određenom vremenu) iz jednog ili više izvora zajedno, odnosno sa određenog područja i/ili na teritoriji Federacije BiH."

Dosadašnja definicija "kvalitet zraka" mijenja se i glasi:

""kvalitet zraka" - znači koncentraciju zagađujuće supstance u zraku ili njeno taloženje na površinu u toku određenog perioda."

Iza definicije "kvalitet zraka" dodaju se sljedeće definicije:

""monitoring kvaliteta zraka" - znači sistemsko mjerjenje ili procjenjivanje kvaliteta zraka prema prostornom i vremenskom rasporedu;"

"ocjenjivanje" - nadležna metoda koja se koristi za mjerjenje, izračunavanje, predviđanje, ili procjenu kvaliteta zraka (nivo zagađujuće supstance u zraku);

"gornja granica ocjenjivanja" - znači propisani nivo kvaliteta zraka (zagađenost) ispod kojeg se ocjenjivanje može vršiti kombinacijom mjerjenja i metoda procjene na osnovu standardizovanih matematičkih modela i/ili drugih nadležnih metoda procjene;

"donja granica ocjenjivanja"- znači propisani nivo kvaliteta zraka (zagađenost) ispod kojeg se ocjenjivanje može vršiti samo pomoću metoda procjene na osnovu standardizovanih matematičkih modela i/ili drugih metoda procjene."

Izraz "postrojenje sa sagorijevanjem" mijenja se u "postrojenje za sagorijevanje".

Iza definicije "velika nesreća/udes" dodaje se sljedeća definicija:

"manja promjena" - znači promjenu u radu postrojenja koja ne bi prouzrokovala porast emisija zagađujućih materija;".

Izraz "ciljana vrijednost" mijenja se u "ciljna vrijednost".

Iza definicije "prag upozorenja" dodaju se sljedeće definicije:

"granica tolerancije" - znači procent dozvoljenog prekoračenja granične vrijednosti pod propisanim uvjetima;

"tolerantna vrijednost" - znači graničnu vrijednost uvećanu za granicu tolerancije;

"područje"-znači jedan od razgraničenih dijelova teritorije Federacije BiH od ostalih takvih dijelova koji predstavlja funkcionalnu cjelinu, s obzirom na praćenje, zaštitu i poboljšanje kvaliteta zraka, te upravljanje kvalitetom zraka;

"naseljeno područje" - znači područje sa više od 250.000 stanovnika ili područje sa manje od 250.000 stanovnika, ali je zbog gustine naseljenosti po kvadratnom kilometru opravdana potreba za ocjenjivanjem i upravljanjem kvalitetom zraka;

"registar emisija" - znači skup podataka o vrsti, količini, načinu, prostornom razmještaju, mjestu ispuštanja i unošenja zagađujućih materija u zrak."

Član 3.

U članu 3. stav 1. mijenja se i glasi:

"Organi Federacije, kantona i općine, operatori emisije, privredni subjekti i druga pravna i fizička lica dužni su međusobno sarađivati u cilju zaštite i poboljšanja kvaliteta zraka."

Iza stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"Operatori izvora emisije obavezni su provoditi obaveze utvrđene zakonom i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog Zakona."

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 4.

U članu 4. iza stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"U cilju provedbe ispunjenja ugovornih obaveza preuzetih međunarodnim ugovorima i sporazumima iz područja zaštite zraka, klime i ozonskog omotača, Federalno ministarstvo okoliša i turizma (u dalnjem tekstu: Federalno ministarstvo) učestvuje

u donošenju nacionalnih akcionih planova, nacionalnih programa i nacionalnih izvještaja."

U dosadašnjem stavu 2. iza riječi: "kvaliteta zraka" dodaju se riječi: "Pored mjera za očuvanje kvaliteta zraka ova strategija obuhvata i problematiku klimatskih promjena".

U dosadašnjem stavu 4. u alineji b) riječi: "u katastru" zamjenjuju se riječima: "u registru".

U dosadašnjem stavu 4 . iza alineje c) dodaje se nova alineja koja glasi:

"d) mjere za ublažavanje klimatskih promjena i adaptacije klimatskim promjenama".

Dosadašnji st. 2., 3., 4., 5. i 6. postaju st. 3., 4., 5., 7. i 8.

Iza dosadašnjeg stava 4., koji je postao stav 5., dodaje se novi stav 6. koji glasi:

"Federalno ministarstvo u saradnji sa nadležnim ministarstvom iz Republike Srpske utvrđuje emisone kvote za 2010. i 2020. godinu za gasove čija je emisija regulirana međunarodnim sporazumima, konvencijama ili protokolima koji se odnose na prekogranično zagađivanja zraka."

Član 5.

U članu 5. u st. 4. i 5. riječ "hodnika" zamjenjuje se riječju "koridora".

Član 6.

U članu 6. u stavu 1. u alineji 1. riječi: "najboljih raspoloživih tehnologija" zamjenjuju se riječima: "najboljih raspoloživih tehnika".

U stavu 1. u alineji 1. riječi: "otvaranja postrojenja i njegovog rada" zamjenjuju se riječima: "puštanja u rad i rada".

U stavu 1. alineja 2. mijenja se i glasi:

"da emisione kvote i granične vrijednosti emisija ne budu prekoračene".

U stavu 2. riječi: "Federalni ministar prostornog uređenja i okoliša" zamjenjuju se riječima: "Federalni ministar okoliša i turizma".

Član 7.

U članu 7. stav 2. mijenja se i glasi:

"Za nove izvore emisija za koje je potrebna okolinska dozvola, kao i u slučajevima kada se procijeni da mogu štetno uticati na ljudsko zdravlje i/ili okoliš u cjelini, na zahtjev nadležnog federalnog ili kantonalnog ministarstva, podnositelj zahtjeva

izrađuje studiju o zraku u kojoj detaljno opisuje očekivane emisije u zrak i njihov uticaj na okoliš."

U stavu 6. riječi: "od dana traženja" zamjenjuju se riječima: "na zahtjev nadležnog ministarstva".

Član 8.

U članu 10 . stav 3. se briše.

Dosadašnji st. 4. i 5. postaju st. 3. i 4.

U stavu 3. u alinejama 6., 8., 9., 10. i 11. riječ "opis" zamjenjuje se riječju "ocjena".

U stavu 3. u alineji 9. riječi: "dodatnog zagađenja prouzrokovani projektom" zamjenjuju se riječima: "dodatne zagađenosti prouzrokovane projektom".

Član 9.

Iza člana 13. dodaje se novi član 13a. koji glasi:

"Član 13a.

Operator stacionarnog izvora zagađivanja zraka dužan je:

podatke o stacionarnom izvoru, operatoru i svakoj njegovoj promjeni dostaviti nadležnom organu za zaštitu okoliša i nadležnom inspektoru zaštite okoliša; osigurati redovno praćenje emisije i o tome voditi evidenciju; osigurati vršenje mjerjenja emisije zagađujućih materija iz stacionarnog izvora; voditi evidenciju o izvršenim mjerjenjima sa podacima o mjernim mjestima i rezultatima mjerjenja, te učestalosti mjerjenja emisija; voditi evidenciju o upotrijebljenom gorivu i otpadu kod procesa suspaljivanja; voditi evidenciju o radu uređaja za smanjivanje emisija.".

Član 10.

U članu 15. u st. 1., 2. i 3. iza riječi: "nadležno ministarstvo" dodati riječi: "i nadležni inspektor zaštite okoliša".

Član 11.

U čl. 17. i 22. riječi: "Institut za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine" u odgovarajućem padežu zamjenjuju se riječima: "Institut za standarde Bosne i Hercegovine" u odgovarajućem padežu.

Član 12.

U članu 18. u podnaslovu riječi: "Postrojenja sa sagorijevanjem" mijenjaju se u: "Postrojenja za sagorijevanje".

Stav 1. mijenja se i glasi:

"Pitanja koja se odnose na emisiju iz postrojenja za sagorijevanje sa nominalnom termalnom snagom jednakom ili većom od 10 MW, kao i nominalnom termalnom snagom manjom od 10 MW uređuju se provedbenim propisom koji proizilazi iz ovog Zakona."

Stav 3. se briše.

Dosadašnji stav 4. postaje stav 3.

Član 13.

U članu 23. u podnaslovu riječi: " fosilnih goriva i benzina" zamjenjuju se riječima: "tečnih goriva".

U stavu 1. iza riječi "vozila" stavlja se zarez i dodaje riječ "željeznicu".

Član 14.

U glavi V. naslov: "KATASTAR EMISIJA" mijenja se i glasi: "REGISTAR EMISIJA".

Član 26. mijenja se i glasi:

"U registru postrojenja i zagađivanja okoliša koji se uspostavlja na osnovu Zakona o zaštiti okoliša, vodi se i registar emisija u zrak u koji se upisuju podaci o izvorima emisija u zrak, njihovim pravnim licima i zagađujućim materijama koje izvori ispuštaju u zrak.

Sadržaj podataka koji se vode u registru iz stava 1. ovog člana, način i rokove njihovog prikupljanja, dostavljanja i upisivanja u registar, metodologiju i način vođenja podataka u registru, kao i način upravljanja podacima upisanim u registar (davanje informacija, podnošenje izvještaja i drugo) propisuje ministar.

U registar emisija u zrak obavezno se unose sljedeće zagađujuće materije: sumpordioksid, nitrooksid, ugljendioksid, ugljenmonoksid, amonijak, nitrozooksid, metan, nemetanski ugljenvodonik, benzen i PM10.

Operatori, stručne institucije i nadležni kantonalni organi dužni su Federalnom ministarstvu dostaviti sve podatke neophodne za procjenu emisija ili za njihovu kontrolu.

Federalno ministarstvo priprema i redovno ažurira registar emisija koji obuhvata sve podatke o emisijama ključnih izvora.

Federalno ministarstvo u januaru svake godine objavljuje izvještaj o emisijama zagađujućih materija u zrak za prethodnu godinu za Federaciju Bosne i Hercegovine.

Federalno ministarstvo osigurava pristup svim informacijama o emisijama putem javnog objavljivanja.

Kantoni u aprilu svake godine objavljaju izvještaje o emisijama zagađujućih materija u zrak (uključujući emisije iz prirodnih izvora) za prethodnu godinu na teritoriju svog kantona.

Međuentitetsko tijelo za okoliš u aprilu svake godine objedinjuje izvještaj o emisijama u zrak za prethodnu godinu, na osnovu informacija dostavljenih od entitetskih ministarstava. Objedinjeni izvještaj dostavlja se Vijeću ministara Bosne i Hercegovine radi slanja nadležnim tijelima međunarodnih sporazuma čija je Bosna i Hercegovina potpisnica.

Izvještaji moraju biti pripremljeni u skladu sa zahtjevima za davanje izvještaja određenih u međunarodnim sporazumima čija je Bosna i Hercegovina potpisnica."

Član 15.

U članu 27. stav 1. mijenja se i glasi:

"Zbog praćenja kvaliteta zraka (utvrđivanje nivoa zagađenosti) i poduzimanja mjera u cilju sprečavanja i smanjenja zagađenosti, propisuju se granične vrijednosti kvaliteta zraka za pojedine zagađujuće materije u zraku i dugoročni ciljevi za ozon."

Iza stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"Gornja i donja granica ocjenjivanja kvaliteta zraka, privremene granice tolerancije, odnosno tolerantne vrijednosti, pragovi upozorenja i ciljne vrijednosti za određene zagađujuće materije, kriteriji za uspostavljanje mjernih mjeseta, metodologija mjerena, mjni postupci, način provjere kvaliteta mjerena i tačnosti podataka, način obrade i prikaz rezultata mjerena i njihove usklađenosti sa propisanim normativima, sadržaj izvještaja o izvršenim mjerjenjima i rokovi dostavljanja podataka, način ocjenjivanja nivoa zagađenosti, kao i rokovi za postepeno smanjivanje granica tolerancije, odnosno tolerantne vrijednosti utvrdit će se provedbenim propisom federalnog ministra u skladu sa ovim Zakonom."

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 3. i 4.

Član 16.

Član 28. mijenja se i glasi:

"Monitoring kvaliteta zraka

U cilju efikasnog upravljanja kvalitetom zraka uspostavlja se jedinstveni funkcionalni sistem monitoringa kvaliteta zraka.

Federalno ministarstvo osigurava redovan monitoring kvaliteta zraka.

Monitoring kvaliteta zraka vrši se:

mjerjenjem i/ili ocjenjivanjem nivoa zagađenosti zraka u nenaseljenim područjima;

mjerjenjem i/ili ocjenjivanjem nivoa zagađenosti zraka koje je posljedica padavina i regionalnog ili prekograničnog prijenosa zagađujućih materija u zrak;

mjerjenjem nivoa kvaliteta (zagađenosti) zraka i padavina u naseljima i industrijskim područjima;

mjerjenjem nivoa kvaliteta (zagađenosti) u okolini određenih stacionarnih izvora;

mjerjenjem meteoroloških parametara na lokacijama na kojima se mjeri kvalitet zraka;

mjerjenjem i opažanjem promjena koje ukazuju na prisustvo zagađenog zraka, a manifestuje se na zemljištu, biljakama i uzrocima biološkog porijekla, građevinama i sl. (posredni pokazatelji kvaliteta zraka).

U okviru monitoringa kvaliteta zraka uspostavlja se mreža mjernih stanica za sistematsko mjerjenje kvaliteta zraka i to: federalna, kantonalna, općinska, izvor zagađivanja i posebna područja.

Lokacije stanica u federalnoj mreži, na prijedlog Federalnog ministarstva, utvrđuje Влада Federacije BiH.

Stručna institucija ovlaštena od Federalnog ministarstva i Federalnog ministarstva zdravstva uspostavlja i vrši monitoring kvaliteta zraka u skladu sa provedbenim propisom.

Bazu podataka o mjerenu kvaliteta zraka vodi stručna institucija iz stava 6. ovog člana.

Stručna institucija iz stava 6. ovog člana priprema godišnji izvještaj o stanju kvaliteta zraka i dostavlja ga Federalnom ministarstvu i Federalnom ministarstvu zdravstva radi objavlјivanja. Prekoračenje graničnih vrijednosti kvaliteta zraka, pragova upozorenja, ciljnih vrijednosti i dugoročnih ciljeva za zaštitu zraka moraju biti dokumentovani u izvještaju.

Ministarstvo je dužno obavijestiti Владу Federacije BiH o područjima na kojima se pojavljuju nivoi zagađenosti veći od tolerantne vrijednosti, o rezultatima mjerjenja na tim područjima, te mjerama i rokovima za postizanje nivoa zagađenosti manjeg od tolerantnih vrijednosti."

Član 17.

Iza člana 28. dodaju se novi čl. 28a. i 28b. koji glase:

" Član 28a.

U slučajevima kada postoji osnovana sumnja da je došlo do zagađenosti zraka čiji je kvalitet takav da može narušiti zdravlje ljudi, kvalitet života i/ili štetno uticati na bilo koji dio okoliša, moraju se obaviti mjerjenja posebne namjene ili obaviti ocjena nivoa zagađenosti.

Nadležno ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne samouprave utvrđuje opravdanost osnovane sumnje iz stava 1. i donosi odluku o mjerjenjima posebne namjene koja sadrži način i rokove mjerena.

Član 28b.
Ocjenvivanje i razvrstavanje područja prema nivoima zagađenosti

Kvalitet zraka (nivo zagađenosti) ocjenjuje se analizom postojećeg stanja na osnovu:

- rezultata redovnih mjerena u federalnoj i kantonalnoj mreži tokom najmanje jedne godine;
- rezultata redovnih mjerena u lokalnoj mreži tokom najmanje jedne godine;
- rezultata mjerena posebne namjene;
- primjenom standardizovanih matematičkih modela;
- drugih metoda procjene u skladu sa općeprihvaćenom praksom u svijetu.

Prema nivou zagađenosti, s obzirom na propisane granične vrijednosti i tolerantne vrijednosti, utvrđuju se sljedeće kategorije kvaliteta zraka:

- prva kategorija kvaliteta zraka - čist ili neznatno zagađen zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti (GV) niti za jednu zagađujuću materiju;
- druga kategorija kvaliteta zraka - umjereno zagađen zrak: prekoračene su granične vrijednosti (GV) za jednu ili više zagađujućih materija, a nisu prekoračene tolerantne vrijednosti (TV) niti za jednu zagađujuću supstancu;
- treća kategorija kvaliteta zraka - prekomjerno zagađen zrak: prekoračene su tolerantne vrijednosti (TV) za jednu ili više zagađujućih materija."

Član 18.

U članu 30. podnaslov "Situacije izuzetnog zagađivanja (SMOG)" zamjenjuje se podnaslovom "Situacije izuzetne zagađenosti (SMOG)".

U stavu 3. iza riječi "vozila" dodaju se riječi: "i u određenim vremenskim terminima".

Član 19.

U članu 33. stav 2. mijenja se i glasi: " Poslove inspekcijskog nadzora vrše federalni i kantonalni inspektorji u okviru svoje nadležnosti."

Član 20.

U stavu 1. člana 35. iza alineje 1. dodaje se nova alineja 2. koja glasi:

"ne poštuje odredbe člana 6. stav 1. ovog zakona".

Dosadašnje alineje 2., 3. i 4. postaju alineje 3., 4. i 5.

U članu 35. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

"Novčanom kaznom u iznosu do 1.500,00 KM bit će kažnjeno fizičko lice za prekršaj iz stava 1. ovog člana."

Član 21.

Član 36. mijenja se i glasi:

"Član 36.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 10.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj svako pravno lice koje:

ne podnese godišnji izvještaj u skladu sa članom 13. ovog Zakona i ne obavijesti nadležni organ o prekoračenju graničnih vrijednosti emisija (član 15. ovog Zakona).

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaje iz stava 1. ovog člana odgovorno lice u pravnom licu.

Novčanom kaznom u iznosu do 1.500,00 KM bit će kažnjeno fizičko lice za prekršaje iz stava 1. ovog člana."

Član 22.

U članu 37. u stavu 1. riječi: "do 2008." zamjenjuju se riječima: "do 01.01.2010."

Iza stava 1. dodaju se novi st. 2. i 3. koji glase:

"Izuzetno od odredbe stava 1., svi postojeći objekti za koje se pokaže da ne postoje tehnno-ekonomski uslovi dužni su uskladiti svoje aktivnosti sa odredbama ovog zakona i ograničenjima datim provedbenim propisima do 2012. godine.

Odredbe stava 2. ovog člana ne primjenjuju se na postrojenja za koje postoje osnovane pritužbe da njihova emisija utiče na zdravlje ljudi na datom području ili mišljenje da značajno utiče na ekosisteme ili kulturno-historijske spomenike."

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 4. i 5.

Dodaje se novi stav 6. koji glasi:

"Sredstva za finansiranje zaštite i poboljšanja kvaliteta zraka osiguravaju se u budžetu Federacije BiH, budžetu kantona, odnosno jedinice lokalne samouprave, kao i iz prihoda Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH i fondova za zaštitu okoliša kantona, odnosno jedinica lokalne samouprave u skladu sa Zakonom o fondu za zaštitu okoliša u Federaciji BiH, te iz drugih izvora prema odredbama ovog Zakona (sredstva zagađivača, donacije, sredstva međunarodne pomoći itd.)."

Član 23.

Provđbeni propis iz čl. 14. i 27. stav 2. ovog Zakona donijet će federalni ministar u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Postojeći provđbeni propis i opći akti uskladit će se sa odredbama člana 15. ovog Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 24.

Ovlašćuje se Zakonodavno-pravna komisija Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH i Zakonodavno-pravna komisija Doma naroda Parlamenta Federacije BiH da utvrde prečišćeni tekst Zakona o zaštiti zraka.

Član 25.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Stjepan Krešić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Safet Softić, s. r.

ZAKON

O ZAŠTITI ZRAKA

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se tehnički uvjeti mjere za sprečavanje ili smanjivanje emisija u zrak prouzrokovanih ljudskim aktivnostima koje se moraju poštovati u procesu proizvodnje, na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija BiH), planiranje zaštite kvaliteta zraka, posebni izvori emisija, katastar emisija, kvalitet zraka, nadzor i kazne za prekršaje za pravna i fizička lica.

Mjere iz stava 1. ovog člana preduzimaju se uz primjenu načela:

- integrisanog pristupa zaštiti okoliša, uključujući zrak, vodu i tlo kao i obvezu smanjenja emisija na najmanju moguću mjeru uz korišćenje najboljih raspoloživih tehnologija;
- zagađivač plaća, kojim se osigurava da troškove smanjenja zagađivanja zraka snose operatori izvora emisija zagađujućih materija;
- usaglašenosti zaštite na radu sa pravilima zaštite okoliša;
- poboljšanja kvaliteta zraka i izvan teritorija Federacije BiH.

Nadležni federalni i kantonalni organi dužni su osigurati učešće javnosti u pripremi dokumenata prostornog uređenja i drugih planova koja utiče na kvalitet zraka, kao i u pripremi politike kvaliteta zraka i akcionalih planova o zraku, u određivanju lokacija, postupcima izdavanja dozvola i inspekcijsama izvora emisija.

II - POJMOVI I DEFINICIJE

Član 2.

U smislu ovog zakona sljedeći izrazi imaju značenje:

"emisija" - znači ispuštanje supstanci iz bilo kojeg izvora u zrak;

"izvor" - znači bilo koje porijeklo ispuštanja supstanci u zrak, uključujući stacionarne izvore iz industrije i domaćinstava, kao i pokretne izvore kao što su motorna vozila i tačkaste i difuzne izvore

"zrak" - znači spoljni zrak u atmosferi ne uključujući radne prostorije

"kvalitet zraka" - znači koncentraciju zagađujućih supstanci u zraku u toku određenog

Katastar emisija se vodi po djelatnostima.

Procjene emisija vrše se po međunarodno prihvaćenim metodama i smjernicama do kojih se došlo kroz praksu.

Operatori, stručne institucije i nadležni kantonalni organi dužni su Federalnom ministarstvu dostaviti sve podatke neophodne za procjenu emisija ili za njihovu kontrolu.

Federalno ministarstvo priprema i redovno ažurira registar emisija koji obuhvata sve podatke o emisijama iz velikih tačkastih izvora.

Registar emisija je sastavni dio katastra emisija.

Federalno ministarstvo osigurava pristup svim informacijama o emisijama putem javnog objavlјivanja.

VI - KVALITET ZRAKA

Član 27.

Granične vrijednosti kvaliteta zraka, ciljane vrijednosti i pragovi uzbune za zagađujuće materije i datum njihovog stupanja na snagu utvrdit će se provedbenim propisom u skladu sa ovim zakonom.

Nadležno ministarstvo ne može odobriti obavljanje djelatnosti koja bi prouzrokovala prekoračenje graničnih vrijednosti u području gdje granične vrijednosti nisu prekoračene.

Kantoni mogu odrediti granične vrijednosti kvaliteta zraka niže od vrijednosti datih u provedbenom propisu iz stava 1. ovog člana zavisno od specifičnosti pojedinih područja.

Član 28.

Mjerenje kvaliteta zraka

Federalno ministarstvo osigurava redovan monitoring kvaliteta zraka od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stručna institucija ovlašćena od Federalnog ministarstva i Federalnog ministarstva zdravstva uspostavlja i vrši monitoring kvaliteta zraka u skladu sa provedbenim propisom.

(prijenos, uključujući prekogranični prijenos, oblik), detaljan opis mogućih mjerena za poboljšanje kvaliteta zraka;

- detaljan opis mjera ili projekata koje treba usvojiti radi smanjenja zagađivanja;
- procjenu planiranog poboljšanja kvaliteta zraka i vremena koje je potrebno da bi se postigli ovi ciljevi;
- neophodne budžetske zahtjeve (sredstva, osoblje, informacije, i sl.) koje iziskuju planirano poboljšanje kvaliteta zraka.

Član 30.

Situacije izuzetnog zagađivanja (SMOG)

Kanton donosi Interventni plan kada postoji rizik prekoračenja praga upozorenja navodeći mjere radi smanjenja rizika od prekoračenja i ograničenje trajanja takvih pojava.

Planovima se mogu predvidjeti mjere kontrole, obustava aktivnosti, uključujući motorni saobraćaj, koje doprinose prekoračenju pragova upozorenja.

U slučaju da problem zagađenja zraka koje je prouzrokovano drumskim saobraćajem ne može biti rješen na drugi način, kanton može zabraniti korišćenje određenih drumova za određene vrste vozila.

U slučaju da su pragovi uzbune utvrđeni u provedbenim propisima prekoračeni, kantoni preduzimaju neophodne korake kako bi javnost bila obaviještena (npr. putem radija, televizije, štampe ili na način uobičajen u datoј sredini).

Član 31.

Razmjena informacija

Institucije i organi nadležni za procjenu kvaliteta zraka, u skladu sa članom 28. ovog zakona dostavljaju Federalnom ministarstvu neophodne informacije za izvještaj, a Federalno ministarstvo ih dostavlja međuentitetskom tijelu nadležnom za zaštitu okoliša.

Član 32.

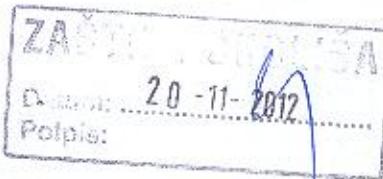
Informisanje javnosti

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo pravde i uprave

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Ministry of Justice and
Administration

Broj: 03-07-02-28561/12.
Sarajevo, 14.11.2012. godine

19.11.2012

MINISTARSTVO PROSTORNOG UREĐENJA I ZAŠTITE OKOLIŠA

- o v d j e -

PREDMET: Mišljenje o usklađenosti prijedloga Odluke o zaštiti i poboljšanju zraka u Kantonu Sarajevo sa Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i drugim pravnim aktima kojima je utvrđena zaštita ljudskih prava

U skladu sa odredbama člana 7. Zakona o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 2/12-Prečišćeni tekst) i člana 4. alineja 1. Uredbe o načinu i pripremanja, izrade i dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 21/11-Novi prečišćeni tekst), Ministarstvo pravde i uprave razmotrilo je prijedlog navedene odluke i dalje slijedeće

MIŠLJENJE

Prijedlog Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo nije u suprotnosti sa odredbama Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda kao ni sa drugim pravnim aktima kojima je utvrđena zaštita ljudskih prava.

S poštovanjem,

Dostaviti:
① Naslovu;
2. a/a.

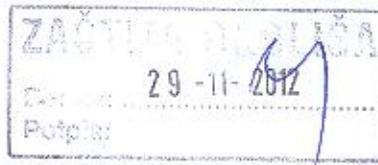

web: <http://mpu.ks.gov.ba>
e-mail: pravda@ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-083, Fax: + 387 (0) 33 562-241
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Broj: 09-02-28465/12
Sarajevo, 28.11.2012. godine

29 -11- 2012

KANTON SARAJEVO
MINISTARSTVO PROSTORNOG UREĐENJA I ZAŠTITE OKOLIŠA

PREDMET: Stručno mišljenje na prijedlog Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo.-

Na osnovu člana 2. Uredbe o Uredu za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo («Službene novine Kantona Sarajevo», broj: 7/06-Precišćeni tekst) i člana 4. Uredbe o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa («Službene novine Kantona Sarajevo», broj: 21/11-Novi precišćeni tekst i broj: 30/11-Ispravka), Ured za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo, daje slijedeće

M I Š L J E N J E

1. Prijedlog Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo nije u suprotnosti sa odredbama federalnog Zakona o zaštiti zraka ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", br. 33/03 i 4/10) i isti je posljedica usaglašavanja ranije donesene odluke sa najnovijim izmjenama i dopunama federalnog Zakona i drugih federalnih provedbenih propisa u ovoj oblasti.

Ured za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo podržava napore nosioca pripreme predmetnog materijala da odredbama čl. 41. do 46. prijedloga Odluke pravno reguliše pojedina okvirna pitanja u načinu obavljanja dimnjačarske djelatnosti na području Kantona Sarajevo, iz razloga što jedinice lokalne samouprave na području Kantona Sarajevo ovo pitanje nisu regulisale u okviru svojih nadležnosti, a što je dovelo do pravnog interregnuma, odnosno nepostojanje bilo kakvog propisa iz ove oblasti. Pravno regulisanje ovog pitanja na način predložen u navedenim članovima prijedloga Odluke, daje pravnu mogućnost da se u ovoj oblasti preduzmu odgovarajuće mјere propisane prijedlogom ove Odluke, a koje će doprinijeti unapređenju zaštite i poboljšanja kvaliteta zraka na području Kantona Sarajevo.

2. Dostavljeni materijal je pripremljen u skladu sa Uredbom o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 21/11-Novi precišćeni tekst i broj: 30/11-Ispravka), te se isti može razmatrati na jednoj od narednih sjednica Vlade Kantona Sarajevo.

- Dostaviti:
① Naslovu
2. Evidencija
3. Arhiva

web: <http://uzks.gov.ba>
e-mail: ured@uzks.gov.ba
Tel/fax: +387 (0) 33 560-448
Sarajevo, Hamida Dizdara 1

